

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
Institut komunikačních studií a žurnalistiky
Katedra mediálních studií

Bakalářská práce

2020

Jan Stuchlík

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
Institut komunikačních studií a žurnalistiky
Katedra mediálních studií

Obraz požáru katedrály Notre Dame v českých médiích

Bakalářská práce

Autor práce: Jan Stuchlík
Studijní obor: Mediální studia
Vedoucí práce: doc. PhDr. Barbora Osvaldová
Rok obhajoby: 2020

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

Ve Slušovicích dne 20. 5. 2020

Jan Stuchlík

Bibliografický záznam

STUHLÍK, Jan. *Obráz požáru katedrály Notre Dame v českých médiích*. Praha, 2020. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra mediálních studií. Vedoucí práce Doc. PhDr. Barbora Osvaldová.

Rozsah práce: 56 391 znaků

Anotace

Tato bakalářská práce se zaměřuje na mediální obraz požáru pařížské katedrály Notre Dame, který vypukl v pondělí 15. dubna 2019 a trval do rána následujícího dne. O příčině požáru stavby, která oslavila 850 let od svého vzniku a kterou proslavil román francouzského spisovatele Victora Huga, se dodnes diskutuje. Nejpravděpodobnější příčinou je zkrat obvodu elektrifikovaného zvonu umístěného v sanktusové věži, ze které se požár rozšířil na zbytek střechy. Finální podoba budoucí rekonstruované katedrály stále není dohodnuta, francouzský prezident Macron však slíbil konečnou opravu do 5 let. Zmiňovaný pařížský požár s sebou strhl vlnu mediálního zájmu mezi světovými i mezi českými médii. Toto téma bylo relevantní jak pro tištěná a online média, tak i pro televizní vysílání a sociální sítě. Nejvíce informace o požáru katedrály Notre Dame rezonovala sociálními sítěmi, naopak nejmenší počet zmínek byl v televizním zpravodajství. Ke svým zjištěním jsem dospěl na základě provedené kvantitativní obsahové analýzy vybraných médií v mnou zvoleném období od 15. dubna do 31. května 2019, ke které jsem využil aplikaci Maximus. Svá zjištění jsem zpracoval do grafů, v nichž jsou zjištěná data přehlednější.

Annotation

This bachelor's thesis focuses on the media image of the fire of the Notre Dame Cathedral in Paris, which broke out on Monday, April 15, 2019 and lasted until the morning of the next day. The cause of the fire of the building, which celebrated 850 years since its creation and which was made famous by a novel by the French writer Victor Hugo, is still debated. The most probable cause is a short circuit in the circuit of the electrified bell located in the sanctuary tower, from which the fire spread to the rest of the roof. The final form of the future reconstructed cathedral is still not agreed, but French President Macron promised a final repair within 5 years. The aforementioned Paris fire brought with it a wave of media interest among the world and Czech media. This topic was relevant both to print and online media, as well as to television broadcasting and social networks. Most information about the fire of Notre Dame Cathedral resonated with social networks, while the smallest number of mentions was in television news. I came to my findings on the basis of a quantitative content analysis of selected media in my chosen period from April 15 to May 31, 2019, for which I used the Maximus application. I processed my findings into graphs, in which the data are clearer.

Klíčová slova

Notre Dame, požár, Paříž, média, historie, architektura

Keywords

Notre Dame, fire, Paris, media, solidarity, history, architecture

Title/název práce

Media image of Notre Dame Cathedral fire in the Czech press

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucí mé bakalářské práce paní docentce PhDr. Barboře Osvaldové za ochotu a trpělivost s konzultováním práce. Dále bych rád poděkoval rodičům, kteří mně studium umožnili. A v neposlední řadě manželce Veronice, která mě po dobu studia podporovala.

OBSAH

ÚVOD	2
1 HISTORIE KATEDRÁLY NOTRE DAME	3
1.1 VZNIK A STAVBA	3
1.2 POŠKOZENÍ A DEVASTACE	4
1.3 KORUNOVACE NAPOLEONA	5
1.4 KATEDRÁLA V KNIHÁCH VICTORA HUGA	5
1.5 VELKÁ REKONSTRUKCE V POLOVINĚ 19. STOLETÍ	6
2 POŽÁR KATEDRÁLY NOTRE DAME	8
2.1 ZACHVÁCENÍ KATEDRÁLY POŽÁREM	8
2.2 BOJ S POŽÁREM	9
2.3 UHAŠENÍ A SČÍTÁNÍ ŠKOD	10
2.4 VLNA SOLIDARITY	12
3 VYŠETŘOVÁNÍ POŽÁRU KATEDRÁLY NOTRE DAME	13
3.1 PŘÍČINA POŽÁRU	13
3.2 VZNIKLÉ ŠKODY	14
4 REKONSTRUKCE KATEDRÁLY NOTRE DAME	15
4.1 MOŽNOSTI A VARIANTY REKONSTRUKCE	15
4.2 VYBRANÝ ARCHITEKT A AKTUÁLNÍ STAV REKONSTRUKCE (BŘEZEN 2020).....	17
5 DRUHY ANALYZOVANÝCH MÉDIÍ A JEJICH VYBRANÍ ZÁSTUPCI	18
5.1 WEBOVÉ PORTÁLY	18
5.2 SOCIÁLNÍ SÍTĚ A TZV. NOVÁ MÉDIA	19
6 KVANTITATIVNÍ ANALÝZA	20
6.1 METODY ANALÝZY	21
6.2 ZPŮSOB ZÍSKÁVÁNÍ DAT	22
7 MEDIÁLNÍ OBRAZ POŽÁRU KATEDRÁLY NOTRE DAME V ČESKÝCH MÉDIÍCH	23
7.1 POČET ZPRÁV A JEJICH VÝVOJ V ČASE (KVANTITATIVNÍ ANALÝZA).....	23
7.1.1 V tištěných médiích.....	23
7.1.2 V televizi	25
7.1.3 Na webu	26
7.1.4 Na sociálních sítích	27
7.1.5 Vyhodnocení analýzy	28
7.2 TÉMATA VĚNOVANÁ KATEDRÁLE NOTRE DAME V PRŮBĚHU SLEDOVÁNÍ	28
7.2.1 Téma Notre Dame	29
7.2.2 Zajímavé obsahy	29
ZÁVĚR	30
SUMMARY	31
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	32
TEZE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	38
SEZNAM PŘÍLOH	42

ÚVOD

Událost, o které mluvil doslova celý svět. I tak se dá v jedné větě popsat rozsáhlý požár katedrály Notre Dame v Paříži, který vypukl 15. dubna 2019 a trval do rána následujícího dne. Asi nebudu přehánět, když událost, při které byla zničena velká část tohoto architektonického skvostu, nazvu katastrofou světového významu. Bezprostředně po vypuknutí tohoto rozsáhlého požáru se zprávy o něm valily světem jako lavina, o které věděl téměř každý.

Už při požáru se celosvětově zvedla obrovská vlna solidarity a významní Francouzi, ale i lidé z jiných zemí, přislíbili nemalé částky na obnovení katedrály. Po uhašení se začaly sčítat škody, které požár napáchal, a zároveň se rozběhlo vyšetřování příčiny požáru.

V této bakalářské práci se pokusím přiblížit historii samotné katedrály v dobových souvislostech, dále požár jako takový, jeho pravděpodobnou příčinu, rozsah a škody, které napáchal. V neposlední řadě se budu věnovat také vyšetřování této tragédie, ovšem největší pozornost bude samozřejmě věnována mediálnímu obrazu popisované události.

V práci jsem se zaměřil výhradně na česká média a s ohledem na rozsah práce a množství zpráv jsem si určil časový rozsah 15. 4. – 31. 5. 2019 a zaměřil se pouze na ta média, která popíšu v dané kapitole. Budu se věnovat analyzování četnosti zpráv v čase v závislosti na časovém odstupu od požáru, zároveň se zaměřím na hlavní probíraná témata s tímto související.

Nad rámec původního obsahu práce v tezích jsem si, po dohodě s vedoucí práce, dovolil přidat kapitolu, která se věnuje rekonstrukci katedrály Notre Dame a jejímu stavu v době dokončování práce, tedy v březnu 2020. Stejně tak přidávám alespoň okrajově dění na sociálních sítích, zejména tedy na Facebooku.

Téma jako takové jsem si zvolil z několika důvodů, od dětských let jsem velkým fanouškem historické architektury, kterou jsem také následně chtěl studovat po dokončení střední průmyslové školy stavební na ČVUT. Architekturu jsem opustil již v prvním ročníku a dále se jí věnuji pouze jako amatérský nadšenec. Další důvod je, že jsem chtěl zachytit aktuální téma světového významu, čímž se tato nešťastná událost patrně stala. A v neposlední řadě také proto, že vybrané téma z tohoto pohledu zatím, díky jeho aktuálnosti, pravděpodobně nikdo nezpracovával.

1 HISTORIE KATEDRÁLY NOTRE DAME

1.1 Vznik a stavba

Prvním zásadním letopočtem, který v této práci zmíním, je rok 1163. Do tohoto roku stála na místě dnešní katedrály stavba mnohem menší, z tehdejšího pohledu velmi nemoderní, jelikož byla postavena v románském slohu plném zakulacených tvarů, oblouků apod. Naproti tomu v Evropě nastupoval nový, z tehdejšího pohledu mnohem progresivnější sloh, který dnes známe pod názvem gotický s typickým lomeným obloukem. Biskup Maurice de Sully snil o postavení nové katedrály ve zmíněném gotickém slohu. Měl peníze na začátek stavby, proto si pozval mistra stavitele a mistra, který navrhne design budovy. Jelikož byl v té době papír i pergamen drahý luxus, původní plány se kreslily do malty ostrým předmětem. Biskup počítal, že stavba bude trvat mnoho let a že se detaily mohou v čase měnit. Co však považoval za zásadní, byla výška budovy, zejména z toho důvodu, že v té době chtělo mít každé město co možná nejvyšší katedrálu. Navrhli tedy katedrálu, kde výška lodě měla být vysoká 108 stop (v době návrhu nejvyšší na světě) a stavba mohla začít.¹ Základní kámen položil papež Alexander III. ve zmíněném roce 1163.² Použitelný materiál z původního kostela, zejména tedy kamenné kvádry, posloužil do základů nové katedrály. Zajímavostí byla měrná jednotka při stavbě. Ve dvanáctém století nebyly všude stejné jednotky délky, proto stavitelé měli k dispozici železnou tyč, která byla základní jednotkou pro stavbu katedrály. Není dokonce vyloučeno, že jednotka použita v Notre Dame následně posloužila jako univerzální míra pro celou Paříž.³

Ze začátku musely jít práce velmi dobře, protože již v roce 1185 sloužil mši před oltářem Heraclitus, patriarcha Jeruzaléma. Ještě před svou smrtí v roce 1197 zajistil Maurice de Sully pokračování stavby tím, že zanechal peníze na zastřešení celého chóru. V roce 1223 bylo dokončeno západní průčelí chrámu a následně, v roce 1235, byly dokončeny dvě věže, tak jak je známe dnes. Již v tomto období, tedy mezi lety 1235-1240 údajně v katedrále vypukl požár, ale není to historicky doloženo. Každopádně západní průčelí nemělo být nijak poškozeno. Ještě před dokončením stavebních prací byla do katedrály umístěna velmi cenná relikvie – Kristova trnová koruna. Katedrála byla více méně dokončena v pozdních padesátých letech třináctého století, tedy cca šedesát let po smrti iniciátora stavby Maurice de Sully.⁴ Následných sto let ovšem pokračovaly další práce na sochařské a další výzdobě, přidávaly se kaple a další ochozy. Katedrála se tak stala jednou z nejpozoruhodnějších gotických staveb na světě, která byla vybudována do úctyhodných rozměrů 130 metrů délky a 35 metrů výšky. Věže v průčelí kostela jsou vysoké 69 metrů.⁵

¹ FOLLETT, Ken. *Notre-Dame: a short history of the meaning of cathedrals*. New York: Viking, [2019]. ISBN 9781984880253.

² HIATT, Charles. *Notre Dame de Paris: a short history & description of the cathedral, with some account of the churches which preceded it*. London: G. Bell, 1902. ISBN 978-1504251723.

³ FOLLETT, Ken. *Notre-Dame: a short history of the meaning of cathedrals*. New York: Viking, [2019]. ISBN 9781984880253.

⁴ HIATT, Charles. *Notre Dame de Paris: a short history & description of the cathedral, with some account of the churches which preceded it*. London: G. Bell, 1902. ISBN 978-1504251723

⁵ ZELAZKO, Alicja. *Notre-Dame de Paris*. ENCYCLOPÆDIA BRITANNICA [online]. Encyclopædia Britannica [cit. 2020-03-22]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Notre-Dame-de-Paris>

1.2 Poškození a devastace

Podobně jako většině historických staveb se ani katedrále Notre Dame nevyhnulo zanedbání, chátrání způsobené vnějšími vlivy, ale i úmyslná devastace. V této podkapitole bych tedy rád přiblížil život katedrály z tohoto neuspokojivého pohledu.

Do konce druhé poloviny čtrnáctého století trvalo zhotovování umělecké výzdoby a dalších zmíněných prvků na katedrále. V následujícím období katedrála neprošla žádnou výraznější změnou po dobu třech století a velká většina textů tím pádem toto období v podstatě ignoruje. V této době se ale samozřejmě v katedrále konalo velké množství významných událostí, například roku 1431 zde proběhla korunovace, tehdy pouze devítiletého, Jindřicha VI. Anglického na francouzského krále. Téměř o jedno a půl století dále, tedy do roku 1572, kdy se v prostorách katedrály konala svatba Markéty z Valois a Jindřicha IV. a konečně v roce 1594 se zde udála korunovace Jindřicha IV. Navarrského.⁶ Další významné události, tedy korunovaci Napoleona, jsem vyhradil vlastní podkapitole.

Jak již bylo zmíněno, katedrála v období od poloviny 14. století do poloviny 17. století neprošla téměř žádnými úpravami, ovšem byla vystavena vnějším vlivům, tím pádem postupně chátrala. Nejčernější období zažila katedrála v osmnáctém století. Pohled na architekturu se razantně změnil za vlády Ludvíka XIV. a katedrála prošla v této době celou řadou razantních a z dnešního pohledu kontroverzních úprav, které napáchaly více škod než užitku. Byla odstraněna celá řada soch, podobně jako chrlice, a například původní barevné vitráže z 12. a 13. století byly nahrazeny čirým sklem, aby do katedrály šlo více přirozeného světla, pouze tři původní okna zůstala zachována, a to konkrétně rozety na západní, severní a jižní straně. U hlavních dveří byl odstraněn centrální sloup, aby mohlo zároveň procházet více lidí, to však byla jen předzvěst dalších událostí. Největší devastace nastala po roce 1789 spolu s francouzskou revolucí. Hlavy 28 soch Judských králů byly odejmuty a byla zničena i celá řada dalších soch a výzdoby. Olověná střešní krytina byla roztavena na kulky a ze zvonů byla vytvořena děla. Pouze jeden zvon, ten největší, byl ušetřen. Dokonce se přemýšlelo, že by byla katedrála srovnána se zemí a kameny rozprodány. K tomu naštěstí nakonec nedošlo, ale roky devastace se na jejím stavu podepsaly. Poklady byly vyrabovány, okna rozbita a celkový stav byl žalostný.⁷

⁶ Katedrála Notre Dame. I-Paříž.cz [online]. [cit. 2020-03-23]. Dostupné z: <https://www.i-pariz.cz/katedrala-notre-dame/>

⁷ FUENTES, JOSE LUÍS CORRAL. 800letá historie pařížské katedrály Notre Dame. National Geographic [online]. National Geographic Partners, LLC., 2019, 15. 4. 2019 [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <https://www.nationalgeographic.com/history/magazine/2017/05-06/notre-dame-de-paris/>

1.3 Korunovace Napoleona

Jednou z nejvýznamnějších událostí, která se v katedrále Notre Dame udála, byla korunovace Napoleona císařem. Tomu předcházelo předání katedrály katolické církvi a alespoň částečná rekonstrukce v podobě zasklení oken a podobných úkonů. Korunovace Napoleona se konala 2. prosince 1804. Spolu s Napoleonem byla korunována i jeho choť Josefína a jednalo se o pompézní několikahodinovou událost. Korunovace proběhla za přítomnosti papeže Pia VII., který ovšem korunu Napoleonovi pouze podal, ten si ji již následně nasadil sám.⁸ Tato událost byla zachycena na jednom z neznámějších obrazů, který dnes můžeme najít v pařížském Louvru, od malíře Jacques-Louis Davida. Obraz byl dokončen v roce 1806.⁹

1.4 Katedrála v knihách Victora Huga

Victor Hugo byl jedním z nejvýznamnějších francouzských romantických romanopisců devatenáctého století, jehož asi nejznámější román nese jméno Bídníci (Les Misérables). Victor Hugo byl velký obdivovatel Notre Dame, a tak se katedrále rozhodl vzdát hold románem Chrám Matky Boží v Paříži (Notre-Dame de Paris). Tímto dílem přispěl k tomu, aby se o katedrále více mluvilo, a tím i k její pozdější rekonstrukci.¹⁰ Victor Hugo tvořil knihu od roku 1829 do roku 1831 s tím, že poslední půlrok ji kvůli ultimátu od vydavatele psal téměř nepřetržitě. Děj Zvoníka od Matky Boží, jak zní druhý překlad názvu knihy, se odehrává ve středověké Paříži roku 1482. Hlavními postavami jsou zde hrbatý a téměř hluchý zvoník Quasimodo, kterého se kvůli jeho vzhledu všichni bojí, přestože to je velmi laskavý a citlivý člověk. Dále krásná cikánská tanečnice Esmeralda se svou ochočenou kozou Džali, která je krivě obviněna z pokusu o vraždu muže, kterého milovala, Phoeba. Hlavní zápornou postavou románu je kněz chrámu Matky boží Claudius Frollo, alchymista, který se zamiloval do Esmeraldy, ale kvůli celibátu ji začal později nenávidět. Proto na ni shodil vinu za pokus o vraždu Phoeba. Claudius umírá po tom, co jej Quasimodo shodil z chrámu. Tolik stručně o charakteristice hlavních postav a ději nejvýznamnějšího díla, kde hraje katedrála Notre Dame velmi významnou roli.¹¹

⁸ HIATT, Charles. *Notre Dame de Paris: a short history & description of the cathedral, with some account of the churches which preceded it*. London: G. Bell, 1902. ISBN 978-1504251723

⁹ Pomazání císaře Napoleona a korunovace císařovny Josefíny v pařížské katedrále Notre-Dame. *Herodotos.cz [online]*. 2012, 9. 6. 2012 [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <http://www.herodotos.cz/1715-1815/napoleona-korunovace-parizske/>

¹⁰ 10 nejdůležitějších dat z historie katedrály Notre Dame. *France.fr [online]*. Clichy: GIE Atout France, ©2018 [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <http://ee.france.fr/cs/information/10-nejdulezitejsich-dat-z-historie-katedraly-notre-dame>

¹¹ Chrám Matky Boží v Paříži - Rozbor díla. *Rozbor-dila.cz [online]*. [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <https://rozbor-dila.cz/chram-matky-bozi-v-parizi-rozbor-dila-2/>

1.5 Velká rekonstrukce v polovině 19. století

Jak jsem zmínil v minulé podkapitole, Victor Hugo svým dílem přispěl k rozhodnutí o rekonstrukci katedrály. Psal se rok 1844, když byl osloven významný architekt své doby Emmanuel Viollet-le-Duc, aby vedl kompletní rekonstrukci, která měla trvat 20 let.¹²

Emmanuel Viollet-le-Duc se narodil v dobře situované francouzské rodině, většinu svého profesního života se zabýval středověkou architekturou, o které psal spisy a kreslil ji. Se svým mentorem, který se jmenoval Prosper Mérimée, pracoval na obnově mnoha historických objektů, například se podílel na obnově královského kostela Sainte-Chapelle, který se nachází nedaleko Notre Dame. Nebylo tedy mnoho povolanejších osob, které by se mohly tak rozsáhlého úkolu ujmout. Viollet-le-Duc zpracoval kompletní výkresy, kde zvýraznil každý kámen, který byl třeba opravit, a dělníci se mohli pustit do práce. Bohužel zub času, i bezohledné zacházení s katedrálou po staletí si vybralo svou daň i na mnoha uměleckých předmětech. Museli tedy obnovit více než šedesát soch a další venkovní dekorativní prvky, jako například chrliče a chiméry, musely být z důvodu úplného zničení vyrobeny zcela nové. V průběhu rekonstrukce použil tehdy úplně novou metodu fotografie, tedy dagguerotype, díky čemuž se dochovaly nezaměnitelné snímky katedrály již před rekonstrukcí.

Viollet-le-Duc vytvořil tým kvalifikovaných zedníků, tesařů, sochařů a dalších řemeslníků, díky nimž se podařilo katedrálu zrekonstruovat do stavu, v jakém jsme ji znali ještě před požárem v roce 2019. U prvků, které se nedochovaly, se architekt inspiroval podobnými prvky v jiných katedrálách, například tímto způsobem obnovil vitráže zničené v období revoluce. Stejně tak byly obnoveny zvony, které byly roztaveny na děla. Architekt se setkal i s kritikou své práce na Notre Dame, a to zejména za chrliče a chiméry, které podle konzervativních hlasů nebyly středověkého vzhledu. Největším terčem kritiky práce architekta byla však nová věž, která vyrostla v křížení střech (dnes ji známe jako tu, která kompletně shořela při požáru v roce 2019). Na jejím místě byla věž původní, ovšem ta byla, vzhledem k jejímu havarijnímu stavu, rozebrána již v roce 1787 a dochovaly se pouze dva její náčrtky. Architekt se v tomto případě ovšem nesnažil věž napodobit, ale inspiroval se katedrálou jinou, což mu mnoho lidí nemohlo odpustit.¹³ Z dnešního pohledu byla ovšem rekonstrukce velmi zdařilá, a i v době dokončení měla celou řadu pozitivních ohlasů.

Po dobu dalšího půl druhého století zůstala katedrála téměř nezměněna, jen v období první světové války byla požárem poškozena část střechy, ovšem nosné konstrukce zůstaly zachovány. Na začátku druhé světové války panovaly obavy, že budou Němci ničit slavná středověká díla, proto byly vymontovány středověké vitráže a na svá místa byly zpět navraceny po skončení války.¹⁴ Postupně probíhaly různé dílčí rekonstrukce a opravy, jak je u staveb podobného rozsahu běžné. V roce 1993 započala rozsáhlejší rekonstrukce, která trvala celou dekádu a během níž získaly svoji původní krásu obě hlavní věže, nebo například prostřední část fasády.¹⁵

¹² MASON, Emma. Notre-Dame cathedral: 10 historical facts. *History Extra: The official website for BBC History Magazine, BBC History Revealed and BBC World Histories Magazine* [online]. Londýn: Immediate Media Company Ltd., ©2020, 16. 4. 2019 [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <https://www.historyextra.com/period/medieval/notre-dame-cathedral-facts-history-built-fire/>

¹³ FOLLETT, Ken. *Notre-Dame: a short history of the meaning of cathedrals*. New York: Viking, [2019]. ISBN 9781984880253.

¹⁴ MASON, Emma. Notre-Dame cathedral: 10 historical facts. *History Extra: The official website for BBC History Magazine, BBC History Revealed and BBC World Histories Magazine* [online]. Londýn: Immediate Media Company Ltd., ©2020, 16. 4. 2019 [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <https://www.historyextra.com/period/medieval/notre-dame-cathedral-facts-history-built-fire/>

V roce 1991 byla katedrála zapsána na seznam památek světového dědictví UNESCO, čímž se stala v podstatě referenční gotickou stavbou.¹⁶ Každým rokem je tato unikátní katedrála nejžádanější turistickou památkou Francie a její návštěvnost se pohybuje okolo dvanácti milionů turistů ročně.¹⁷

¹⁵ Katedrála Notre-Dame a její historie: Chrám Matky Boží v Paříži hrozilo zničení už během revoluce. *Reflex.cz* [online]. Praha: CZECH NEWS CENTER, ©2001-2020, 15. 4. 2019 22:51 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/notre-dame-katedrala-historie>

¹⁶ 10 nejdůležitějších dat z historie katedrály Notre Dame. *France.fr* [online]. Clichy: GIE Atout France, ©2018 [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <http://ee.france.fr/cs/information/10-nejdulezitejsich-dat-z-historie-katedraly-notre-dame>

¹⁷ Le Tourisme à Paris: Chiffres Clés [online]. Paris: Office du Tourisme et les Congrès. ©2018 [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <https://fr.zone-secure.net/42102/1019605/#page=1>

2 POŽÁR KATEDRÁLY NOTRE DAME

Vzhledem k tomu, že praktická část této bakalářské práce je zaměřena na vlastní mediální obraz požáru pařížské katedrály Notre Dame, věnuji popisu této katastrofy celou následující kapitolu.

2.1 Zachvácení katedrály požárem

Katedrála Notre Dame, 850 let od začátku výstavby, vyžadovala rozsáhlou rekonstrukci, neboť kvůli erozi stavebního kamene byla ohrožena dokonce stabilita celé konstrukce. Původní materiál byl narušen vlivem eroze a kyselých dešťů, které způsobily, že se kamenné zdivo začalo drolit a sypat. Ve špatném stavu však byla i hlavní loď chrámu, dekorační prvky i dvě postranní věže, které bylo nutné stabilizovat pomocnou konstrukcí. Peníze ze státního rozpočtu, které byly na provoz a údržbu katedrály vyčleněny, ovšem nebyly dostatečné. Proto se v roce 2018 rozhodli památkáři vyzvat veřejnost, aby jim pomohla nashromáždit 150 milionů eur na nutnou opravu. Díky tomu mohly v roce 2019 na katedrále Notre Dame probíhat rozsáhlé rekonstrukční práce.¹⁸

Během této nutné rekonstrukce však v pondělí 15. dubna 2019 vypukl na pařížském chrámu požár. První výstražný požární alarm zazněl v 18:20, tudíž v době, když v katedrále probíhala mše a budova byla plná turistů a věřících. Evakuace však proběhla zdárně a katedrála byla během několika minut prázdná. Ochranka zahájila evakuaci, přestože se jim v tuto dobu prozatím nedařilo najít ohnisko požáru a vše se jevílo jako planý poplach. V 18:43 se však rozeznělo také druhé poplašné zařízení, které detekovalo kouř ve střešních prostorech katedrály.¹⁹

Katedrála Notre Dame je situována na východní polovině ostrova zvaného Île de la Cité, což je ostrov uprostřed Paříže tvořen řekou Seinou. Po vypuknutí požáru byli všichni lidé nacházející se na tomto ostrově, v nejbližším okolí hořící katedrály, evakuováni složkami záchranného sboru a ostrov byl pro veřejnost uzavřen. Svědci požáru se tak nashromáždili na březích řeky Seiny či událost pozorovali z přilehlých budov.²⁰

Nejdříve byl vidět bílý dým, jak stoupá ze střechy katedrály. Postupně se barvil do šeda, až úplně zčernal, což bylo indicií toho, že se oheň dostává dovnitř katedrály. Ze sanktusové věže bylo vidět šlehat plameny, které postupně nabíraly na intenzitě.²¹

¹⁸ Katedrála Notre-Dame se drolí. Oprava? Za miliardy. *Novinky.cz* [online]. Praha: Borgis, ©2003-2020, 28. 3. 2018 8:29 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/clanek/katedrala-notre-dame-se-droli-oprava-za-miliardy-40064684>

¹⁹ HINNANT, Lori. 66 minutes: The frantic race to save Notre Dame. *The Associated Press* [online]. New York: The Associated Press, ©2020, 17. 4. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://apnews.com/e9cc2e0e2ce84b7a82abbc23e50bceal>

²⁰ BEJČEK, Jiří, Anna KOTTOVÁ a Dominika KUBIŠTOVÁ. Varhany přežily, osud zvonů je nejasný. Co se podařilo zachránit z katedrály Notre-Dame? *iRozhlas.cz* [online]. Praha: Český rozhlas, ©1997-2020, 15. 4. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/pariz-notre-dame-katedrala-pozar-ohen_1904151911_dok

²¹ NOSSITER, Adam a Aurelien BREEDEN. Fire Mauls Beloved Notre-Dame Cathedral in Paris. *The New York Times* [online]. New York: The New York Times Company, ©2020, 15. 4. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2019/04/15/world/europe/notre-dame-fire.html>

2.2 Boj s požárem

Požár se po dřevěné střeše rychle šířil, až zachvátil dubovou konstrukci uvnitř sanktusové věže, která se v 19:53 zřítily. Svým pádem prorazila čtvrté klenební pole křížové klenby katedrály. Tím se požár rozšířil i mezi vybavení interiéru, ale nejcennější artefakty zničeny nebyly. Boj s požárem zhoršoval fakt, že v katedrále nebyla nainstalována žádná bezpečnostní a protipožární opatření, která by zpomalovala šíření ohně skrze střechu s dřevěnou konstrukcí.²²

Naopak výhodou bylo, že pařížský hasičský sbor se pravidelně cvičil v řešení mimořádných událostí, jako je například požár katedrály Notre Dame, takže byl na hašení připraven. Tato připravenost se později ukázala jako zásadní při záchraně mnoha vzácných artefaktů z interiéru budovy. Hasiči katedrálu dobře znali a dokázali se v ní orientovat. Jiní systematicky rozmístili na Seině lodě, tudíž byli schopni pumpovat velké množství vody potřebné k uhašení.²³

S požárem bojovalo více než 500 hasičů, sto z nich se zaměřilo na vynášení vzácných uměleckých i liturgických artefaktů ven z lodí katedrály.²⁴

Po tom, co si vedení hasičského sboru uvědomilo, že dřevěná střecha už je nezachránitelná, začaly se jednotky hasičů soustředit na dvě přední věže vysoké 69 metrů, aby alespoň minimalizovaly ztráty. Dvacet hasičů do těchto věží dokonce vstoupilo a hasili požár zblízka. Díky tomuto zákroku se hasičům podařilo odvrátit pád čelních věží, ve kterých jsou umístěny 4 zvony – včetně největšího Emmanuela – a tím zabránili pádu několika desítek tun bronzu.²⁵

K hašení požáru hasiči využívali 18 vysokotlakých vodních děl. Přestože americký prezident Donald Trump doporučoval hasit požár ze vzduchu pomocí letadel, tato možnost byla ihned zamítnuta. Neboť váha vody a její shazování z malé výšky by mohlo narušit konstrukci katedrály. Zároveň konstrukce částečně dělaná také z vápence by mohla vlivem kombinací žaru a prudkého ochlazení vodou prasknout. Shazování vody z velké výšky by navíc mohlo poškodit okolní budovy a přiblížit se ke katedrále více nebylo z důvodu hustého dýmu možné.²⁶ Pro vizualizaci požáru byly užity drony s termokamerami a s naváděním požárních hadic pomáhala robotická zařízení.²⁷

²² ALDERMAN, Liz, Aurelien BREEDEN, Eliaz PELTIER a Richard PÉREZ-PEÑA. Notre-Dame Attic Was Known as ‘the Forest.’ And It Burned Like One. *The New York Times* [online]. New York: The New York Times Company, ©2020, 16. 4. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2019/04/16/world/europe/why-notre-dame-fire-spread.html>

²³ Tamtéž.

²⁴ Tamtéž.

²⁵ ALDERMAN, Liz, Aurelien BREEDEN, Eliaz PELTIER a Richard PÉREZ-PEÑA. Notre-Dame Attic Was Known as ‘the Forest.’ And It Burned Like One. *The New York Times* [online]. New York: The New York Times Company, ©2020, 16. 4. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2019/04/16/world/europe/why-notre-dame-fire-spread.html>

²⁶ Proč Notre-Dame nehasili z letadel, jak radil Trump? Katedrála by se pod vahou vody mohla zřítit. *ČT24* [online]. Praha: Česká televize, ©1996-2020, 16. 4. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/veda/2789087-proc-notre-dame-nehasili-z-letadel-jak-radil-trump-katedrala-se-pod-vahou-vody-mohla>

²⁷ ALDERMAN, Liz, Aurelien BREEDEN, Eliaz PELTIER a Richard PÉREZ-PEÑA. Notre-Dame Attic Was Known as ‘the Forest.’ And It Burned Like One. *The New York Times* [online]. New York: The New York Times Company, ©2020, 16. 4. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2019/04/16/world/europe/why-notre-dame-fire-spread.html>

2.3 Uhašení a sčítání škod

Ve 23:23 prohlásil šéf pařížského sboru hasičů, že oheň výrazně zeslábl a že je zbytek stavby, včetně dvou dominantních věží, zachráněn. Bylo však zapotřebí dalších 10 hodin, než byl požár úterního rána prohlášen za kompletně uhašený.²⁸ Událost se obešla bez ztrát na životech, při hašení požáru byli pouze zraněni dva policisté a jeden hasič.²⁹

Zničeny byly dvě třetiny střechy. Jedna z částí střechy, vyrobená z trámů z dubového dřeva, z nichž některé pocházely ze 13. století, shořela kompletně. Dřevěná část střechy byla přezdívána jako „les“ a na její stavbu bylo spotřebováno dřevo z dubového lesa o rozloze 21 hektarů.³⁰ Většina z druhé části střechy, která byla vyrobená z více než 200 tun olova, se při požáru roztavila. To způsobilo značné problémy, neboť roztavené olovo zamořilo své okolí. Ve střeše a konstrukci spadlé věže se tak dohromady nacházelo okolo 300 tun olova. Na základě těchto údajů doporučily francouzské úřady těhotným ženám a dětem, aby se preventivně podrobily testům na přítomnost olova v krvi.³¹ Mimo to oblak žlutého olověného prachu ve vzduchu zpomaluje opravy katedrály.³²

Jak jsem již zmínil výše, požárem byl zničen také katedrální sanktusník. Tato věž pocházela z poloviny 19. století, kdy byla vystavena jako náhrada za původní středověkou sanktusovou věž postavenou mezi lety 1220 až 1230. Špička věže dosahovala výšky 96 metrů nad úroveň náměstí obklopující katedrálu. Na střeše bylo kolem věže umístěno 16 měděných soch apoštolů a zvířat. Tyto sochy však nebyly požárem nijak poškozeny, neboť na základě probíhající rekonstrukce byly 4 dny před vypuknutím požáru ze střechy sejmuty a odvezeny k restaurování.³³ Mimo to se na vrcholu věže nacházela korouhvička ve tvaru kohouta. Korouhvičku, která v sobě ukrývala tři relikvie, se podařilo mezi troskami nalézt následující úterý, v téměř nezničeném stavu.³⁴

Kamenná klenba Notre Dame nebyla nijak zásadně narušena, přestože se v ní vytvořily tři díry (jedna z nich způsobená pádem věže), skrze které se do hlavní lodě katedrály dostával prach i oheň. Pokud by klenba však narušena byla, nebylo by možné stavbu zachránit.

²⁸ HINNANT, Lori. 66 minutes: The frantic race to save Notre Dame. *The Associated Press* [online]. New York: The Associated Press, ©2020, 17. 4. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z:

<https://apnews.com/e9cc2e0e2ce84b7a82abbc23e50bceal>

²⁹ What We Know and Don't Know About the Notre-Dame Fire. *The New York Times* [online]. New York: The New York Times Company, ©2020, 15. 4. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z:

<https://www.nytimes.com/2019/04/15/world/europe/notre-dame-fire-what-we-know.html>

³⁰ L'architecture extérieure. *Notre Dame de Paris* [online]. Paris [cit. 2020-03-27]. Dostupné z:

<https://www.notredamedeparis.fr/decouvrir/architecture/facades-architecture-exterieure/>

³¹ POKORNÁ, Zdislava. Při požáru Notre-Dame se roztavilo 300 tun olova. Lékaři doporučují vyšetření dětem a těhotným. *Seznam Zprávy* [online]. Praha: Borgis, ©1996–2020, 5. 6. 2019 10:11 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/pri-pozaru-notre-dame-se-roztavilo-300-tun-olova-lekari-doporucuji-vysetreni-detem-a-tehotnym-73557>

³² Olověný prach brzdí opravu Notre-Dame, odbory volají po neprodyšném sarkofágu. *ČT24* [online]. Praha: Česká televize, ©1996-2020, 7. 8. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z:

<https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2889365-oloveny-prach-brzdi-opravu-notre-dame-odbory-volaji-po-neprodysnem-sarkofagu>

³³ La flèche. *Notre Dame de Paris* [online]. Paris [cit. 2020-03-27]. Dostupné z:

<https://www.notredamedeparis.fr/decouvrir/architecture/la-fleche/#>

³⁴ Kohouta jsme našli. Z troskek po požáru Notre-Dame vytáhli ochránce Pařížanů. *Aktuálně.cz* [online]. Praha: Economia, a. s., posl. změna 16. 4. 2019 22:05. [cit. 2020-03-27]. Dostupné z:

<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/kohouta-jsume-nasli-z-trosek-po-pozaru-notre-dame-vytahli-och/r~0600152a608311e9b5e8ac1f6b220ee8/>

V pořádku zůstala také tři rozetová vitrážová okna ze 13. století, to z 19. století však muselo být kvůli narušení rozebráno.³⁵

V kontextu interiéru nebyly škody fatální. Velké varhany z 18. století se třemi klaviaturami a téměř osmi tisíci píšťal se podařilo zachránit, poškození se však nevyhnuly. Zasypala je suť, prach a natekla do nich voda. Oproti tomu malé varhany, které se nacházely pod sanktusníkem, poškodil oheň silněji.³⁶

Mnoho uměleckých i liturgických děl bylo zachráněno. Jedním z důvodů byla probíhající rekonstrukce, kvůli které byla část artefaktů umístěna v sakristii. Druhým důvodem byl již zmíněný hasičský výcvik, který byl zaměřen právě na záchranu nejvýznamnějších děl.³⁷ Dvě nejcennější relikvie uložené v Notre Dame – trnová koruna Ježíše Krista a Nejsvětější svátost – však vynesl z hořící katedrály kaplan pařížského hasičského sboru Marc Fournier.³⁸ Zachráněné artefakty převzalo pařížské muzeum Louvre. Několik děl ovšem zůstalo vevnitř hořící katedrály. Desítky obrazů a soch, některé pocházející ze 17. století, se dají zrestaurovat, jiné však byly zničeny.³⁹

Další vybavení kostela, jako lavice a vyřezávané oblouky, zčernaly kouřem. Hlavní kříž a oltář obklopený sochami poškozeny nebyly.⁴⁰

³⁵ What We Know and Don't Know About the Notre-Dame Fire. *The New York Times* [online]. New York: The New York Times Company, ©2020, 15. 4. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2019/04/15/world/europe/notre-dame-fire-what-we-know.html>

³⁶ BEJČEK, Jiří, Anna KOTTOVÁ a Dominika KUBIŠTOVÁ. Varhany přežily, osud zvonů je nejasný. Co se podařilo zachránit z katedrály Notre-Dame? *iRozhlas.cz* [online]. Praha: Český rozhlas, ©1997-2020, 15. 4. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/pariz-notre-dame-katedrala-pozar-ohen_1904151911_dok

³⁷ What We Know and Don't Know About the Notre-Dame Fire. *The New York Times* [online]. New York: The New York Times Company, ©2020, 15. 4. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2019/04/15/world/europe/notre-dame-fire-what-we-know.html>

³⁸ Kněz zachránil z hořící Notre-Dame trnovou korunu. Kaplan pařížských hasičů pomáhal už v Bataclanu. ČT24 [online]. Praha: Česká televize, ©1996-2020, 16. 4. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2789609-knez-zachranil-z-horici-notre-dame-trnovou-korunu-kaplan-parizskych-hasicu-pomahal-uz-v>

³⁹ BEJČEK, Jiří, Anna KOTTOVÁ a Dominika KUBIŠTOVÁ. Varhany přežily, osud zvonů je nejasný. Co se podařilo zachránit z katedrály Notre-Dame? *iRozhlas.cz* [online]. Praha: Český rozhlas, ©1997-2020, 15. 4. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/pariz-notre-dame-katedrala-pozar-ohen_1904151911_dok

⁴⁰ "Paris Is Beheaded": Macron Vows To Rebuild Notre Dame After Horrific Fire; Interior Largely Spared. *Zero Hedge* [online]. Sofie: ABC Media, ©2009-2020, 15. 4. 2019 4:13 [cit. 2019-04-18]. Dostupné z: <https://www.zerohedge.com/news/2019-04-15/stunning-images-show-frances-historic-notre-dame-cathedral-engulfed-flames>

2.4 Vlna solidarity

Notre-Dame, stejně jako mnoho dalších katedrál ve Francii, je majetkem státu. To znamená, že za její obnovu je odpovědná vláda. Francouzský prezident Emmanuel Macron oznámil, že doufá v kompletní opravu katedrály do 5 let. Podle expertů by se však tato oprava mohla protáhnout i na trojnásobek předpokládaného času. V době po vyhoření však není jasná částka, která bude k obnově potřeba. Proto francouzský prezident Macron vyhlásil mezinárodní sbírku.⁴¹

Krátce poté již byla finanční výpomoc nabídnuta z domovské Francie i ze zahraničních států. Nejméně 600 milionů eur na obnovu katedrály nabídly francouzské firmy, mezi kterými figuroval například francouzský miliardář François-Henri Pinault, ředitel mezinárodní luxusní skupiny Kering, který na obnovu přislíbil 100 milionů eur. Dalších 200 milionů eur na rekonstrukci chrámu přislíbila rodina Arnaultových vlastníci obchodu s luxusním zbožím LVMH. Energetická společnost Total hodlá darovat dalších 100 milionů eur. Dar ve výši 200 milionů eur slíbila rodina majitelky kosmetické firmy L'Oréal. Peníze pro Notre Dame má v plánu darovat i rodina Bouyguesova jménem svého stavebního koncernu. Starostka Paříže Anne Hidalgo uspořádala ve prospěch obnovy katedrály dárcovskou konferenci.⁴² Několik měsíců po požáru však nadace Notre Dame uvedla, že finanční příspěvky, které na její konto přicházejí, pochází od menších dárců z celého světa, prozatím nikoli od francouzských miliardářů, kteří pomoc přislíbili.⁴³

Vlna solidarity se však nezvedla pouze mezi Francouzi, pomoc finanční, materiální a ve formě lidských zdrojů přislíbila i Česká republika. Český prezident Miloš Zeman nabídl Francii pomoc zapojením restaurátorských dílen a ateliérů Pražského hradu. K začátku května 2019 přispěli Češi na obnovu katedrály skrze veřejné sbírky téměř milion korun. Hlavní role v pořádání sbírky se ujaly dvě české instituce, a to Česká biskupská konference, která sbírku zahájila hned v den neštěstí, a Národní technické muzeum, které sbírku zahájilo o týden později. Součástí zmíněné částky je i 400 tisíc korun, které byly vybrány na benefičním koncertu České Filharmonie pořádaném 23. dubna 2019 v pražském Rudolfinu.⁴⁴

⁴¹ What We Know and Don't Know About the Notre-Dame Fire. *The New York Times* [online]. New York: The New York Times Company, ©2020, 15. 4. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2019/04/15/world/europe/notre-dame-fire-what-we-know.html>

⁴² Tamtéž.

⁴³ LEASCA, Stacey. Officials Say These Two Things May Have Caused Notre Dame Fire. *Travel + Leisure* [online]. New York: Meredith Corporation, ©2020, 28. 6. 2019 [cit. 2020-03-28]. Dostupné z: <https://www.travelandleisure.com/travel-news/notre-dame-fire-cause>

⁴⁴ Češi přispěli na obnovu Notre-Dame necelým milionem korun. *ČT24* [online]. Praha: Česká televize, ©1996-2020, 7. 5. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2808464-cesi-prispeli-na-obnovu-notre-dame-necelym-milionem-korun>

3 VYŠETŘOVÁNÍ POŽÁRU KATEDRÁLY NOTRE DAME

3.1 Příčina požáru

Proč začala katedrála Notre Dame v dubnu hořet je i po roce od nešťastné události nejasné. Pařížské státní zastupitelství během několika hodin otevřelo vyšetřování příčiny požáru, které vedla pařížská kriminální policie. Výsledek však zůstává zúžen pouze na to, že zapálení chrámu ze 12. století nebylo úmyslným trestným činem. Mezi odborníky panují dva nejpravděpodobnější scénáře vzniku požáru katedrály.⁴⁵

První z možností vzniku požáru je elektrický zkrat. Stopy vedou ke zvonům, které byly umístěny v sanktusové věži, ve které bylo ohnisko požáru. Všechny zvony v katedrále byly v roce 2012 elektrifikovány. V den požáru naposled odbíjely tyto zvony 12 minut před prvním zaznamenaným výstražným signálem.⁴⁶

Druhou možností je nedbalost dělníků, kteří se v rámci probíhající rekonstrukce pohybovali v okolí sanktusové věže. Mluvčí společnosti Le Bras Frères zodpovědné za rekonstrukci, přiznal, že někteří z dělníků porušovali protipožární opatření a během pohybu na lešení na střeše katedrály kouřili. Zároveň však vyloučil, že by mohl špatně uhašený nedopalek odhozený na dubové dřevo způsobit tak rozsáhlé škody. Kromě nedopalků se vyšetřovatelé soustředili také na možnost zkratu elektrických motorů lešeníářských výtahů. Tuto variantu však mluvčí společnosti taktéž vyvrátil argumentem, že výtahy jezdily daleko od věžičky na střeše katedrály a prokázán byl původ požáru uvnitř budovy.⁴⁷

Přestože vyšetřovatelé zúžili možnosti vzniku požáru, stále pátrají po konkrétním elektrickém zařízení, které způsobilo tak masivní oheň.⁴⁸

⁴⁵ LEASCA, Stacey. Officials Say These Two Things May Have Caused Notre Dame Fire. *Travel + Leisure* [online]. New York: Meredith Corporation, ©2020, 28. 6. 2019 [cit. 2020-03-28]. Dostupné z: <https://www.travelandleisure.com/travel-news/notre-dame-fire-cause>

⁴⁶ Dělníci na lešení Notre-Dame kouřili, a to navzdory zákazů. *IDnes.cz* [online]. Praha: MAFRA, ©1999–2020 24. 4. 2019 13:14 [cit. 2020-03-28]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/notre-dame-francie-pariz-pozar-ohen-zakaz.A190424_125917_zahranicni_dtt

⁴⁷ Tamtéž.

⁴⁸ LEASCA, Stacey. Officials Say These Two Things May Have Caused Notre Dame Fire. *Travel + Leisure* [online]. New York: Meredith Corporation, ©2020, 28. 6. 2019 [cit. 2020-03-28]. Dostupné z: <https://www.travelandleisure.com/travel-news/notre-dame-fire-cause>

3.2 Vzniklé škody

Rozsah požáru a výčet poškozeného vybavení jak exteriéru, tak interiéru jsem již popsal v kapitole 2.3. Jak by se dalo ze zmíněné kapitoly odvodit, požár se dá celkově shrnout slovy „srdce katedrály bylo zachráněno“. Přestože byla zničena většinová část střechy, krov, sanktusníková věž a klenba katedrály byla na třech místech proražena, nejcennější relikvie a umělecká díla, která byla umístěna uvnitř katedrály, zůstala nepoškozená. Vyčíslení škod je však stále nejasné. V říjnu 2019 francouzské ministerstvo kultury navýšilo rozpočet na opravu Notre Dame na 1 miliardu eur.⁴⁹

Mimo fyzické poškození stavby je možné mluvit také o emocionálním traumatu, které mohly utrpět tisíce Francouzů, zejména Pařížanů, průvodců a členů církve. Etnoložka Sylvie Sagnes v tomto kontextu analyzuje skryté následky a emoční efekt požáru. Lidi totiž může s památkami, parky či historickými místy pojít silná vazba.⁵⁰

Na masivním požáru je však možné nalézt také pozitivní dopad. Díky ohni byla odhalena struktura katedrály a vědcům zabývajícím se středověkou architekturou umožnila blíže tuto stavbu prozkoumat a lépe pochopit středověké metody a postupy. Mimo to se skrze trámy vyrobené z dubů rostoucích ve 12. a 13. století mohou vědci více dozvědět o středověkém klimatu. Díky požáru se odborníkům z různých odvětví podařilo odhalit poznatky, jejichž zkoumání by za normálních podmínek mohlo zabrat i více než 40 let.⁵¹

⁴⁹ Notre-Dame Cathedral to miss first Christmas Mass in two centuries. *BBC News* [online]. Londýn: BBC, ©2020, 22. 12. 2019 [cit. 2020-03-28]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-europe-50883013>

⁵⁰ LESTÉ-LASSERRE, Christa. Scientists are leading Notre Dame's restoration—and probing mysteries laid bare by its devastating fire. *Science* [online]. Washington: American Association for the Advancement of Science, ©2020, 12. 3. 2020 14:00 [cit. 2020-03-28]. Dostupné z: <https://www.sciencemag.org/news/2020/03/scientists-are-leading-notre-dame-s-restoration-and-probing-mysteries-laid-bare-its#>

⁵¹ Tamtéž.

4 REKONSTRUKCE KATEDRÁLY NOTRE DAME

Téma rekonstrukce katedrály Notre Dame vyvolalo mezi obyvateli velké rozpory. Největší z nich se týkal otázky, zda by měla být katedrála obnovena do historické podoby před požárem, nebo jestli v sobě má zrekonstruovaná podoba nést současné architektonické prvky.⁵²

Významným problémem však stále zůstává pevnost a celkový statický stav stavby. Chrám Matky Boží byl postaven z vápence, jenž se ve středověku těžil v okolí Paříže. Tento typ vápence má tu výhodu, že se dobře opracovává, nicméně se jako materiál neřadí mezi ty nejodolnější. Kombinací vlivů ohně, který místy dosahoval až 800°C, a vody čerpané z řeky Seiny mohl popraskat. Zmíněný druh mušlového vápence už není možné těžit v původních lomech, proto bude třeba z velké míry použít při renovaci původní kameny. Podle skupiny vědců by však mohla technikům při rozhodování se, které vápencové kameny opět použít, pomoci jejich barva. Přestože tato metoda není zcela přesná, alespoň částečně ulehčí od mechanického testování každého ze stovek tisíc kamenů. Pokud je totiž vápenec vysokou teplotou či žárem poškozen, změní se jeho barva.⁵³

4.1 Možnosti a varianty rekonstrukce

Krátce po požáru francouzská vláda oznámila veřejnosti, že o budoucí podobě katedrály bude rozhodnuto na základě mezinárodní architektonické soutěže. Prezident Francie Emmanuel Macron slíbil obnovu památky do Olympijských her konaných ve Francii v roce 2024, odborníci však takto rychlou rekonstrukci nedoporučují.

Jedním z návrhů na renovaci gotické stavby je projekt architekta Vincenta Callebauta. Jeho návrhu dominuje změna střechy katedrály, která by dala stavbě „tvář 21. století“. Nová střecha by byla vyrobena primárně ze skla, tudíž by do interiéru proudilo přirozené denní světlo. Mimo to by byly na střeše zabudovány solární panely, které by vyprodukovaly dostatek energie na pokrytí spotřeby katedrály i okolních domů. Pod střechou by se nacházela zahrada, která by kromě zóny pro odpočinek nabízela také produkci až 20 tun ovoce a zeleniny ročně. Podle slov studia, které za návrhem stojí, by se katedrála Notre Dame po rekonstrukci stala příkladem ekologicko-inženýrské stavby a církev by se díky tomu stala průkopníkem v oblasti šetrnosti vůči životnímu prostředí.⁵⁴

S dalším návrhem přišlo Miysis Studio, které navrhlo renovaci katedrály postavit na kombinaci rekonstrukce původní sanktusové věže, kterou v 19. století zhotovil Eugène Viollet-le-Duc, a moderní prosklené střechy. Rozměrově a objemově by střecha odpovídala původní střešní konstrukci, nicméně by byla vyrobena z nových materiálů. Prostor pod prosklenou střechou by se dal návštěvníky využívat jako zahrada. Architektonické studio

⁵² Notre-Dame šest měsíců po katastrofě. Co ji čeká teď? *Aktuálně.cz* [online]. Praha: Economia, a. s., posl. změna 15. 10. 2019 11:30. [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://nazory.aktualne.cz/katedrala-notre-dame-sest-mesicu-po-katastrofe/r~4c03af60ef2011e9b1410cc47ab5f122/>

⁵³ LESTÉ-LASSERRE, Christa. Scientists are leading Notre Dame's restoration—and probing mysteries laid bare by its devastating fire. *Science* [online]. Washington: American Association for the Advancement of Science, ©2020, 12. 3. 2020 14:00 [cit. 2020-03-28]. Dostupné z: <https://www.sciencemag.org/news/2020/03/scientists-are-leading-notre-dame-s-restoration-and-probing-mysteries-laid-bare-its#>

⁵⁴ RAVENSCROFT, Tom. Vincent Callebaut proposes a roof that generates energy and food for Notre-Dame Cathedral. *Dezeen* [online]. London: Dezeen Limited, ©2006-2015, 9. 5. 2019 [cit. 2020-03-28]. Dostupné z: <https://www.dezeen.com/2019/05/09/notre-dame-roof-vincent-callebaut-energy-food-farm/>

vnímalo přesnou rekonstrukci katedrálu jako kopii, proto se snažilo navrhnout verzi, která by byla uctívá a zároveň našla rovnováhu mezi historií a budoucností.⁵⁵

Návrh pařížského studia NAB také navrhlo postavit skleněnou střechu, která by respektovala původní siluetu katedrály, s tím, že kostra držící sklo by byla vyrobena ze zlatě nabarveného kovu. Pod střechou by se nacházela krytá zahrada, v níž by byly umístěny měděné sochy dříve situované na střeše katedrály a květináče vyrobené z původních spálených dubových trámů jako připomínka požáru. V přestavěné věži by se podle návrhu nacházelo několik plošinových úrovní, na kterých by stály včelí úly. Studio NAB se snažilo o vytvoření návrhu katedrály, která by byla přizpůsobena „otázkám naší doby“.⁵⁶

Návrhů se v architektonické soutěži sešlo obrovské množství z různých ateliérů po celém světě. Pro uvedení několika dalších příkladů: Studio Fuksas představilo střechu a věž vyrobenou z krystalů, které by v noci byly prosvětlené. Návrhu francouzského designéra Mathieu Lehanneur dominuje pozlacená věž ve tvaru monumentálních plamenů. Designové studio Who Cares?! navrhlo umístit na střechu katedrály luxusní byt s bazénem a přistávací plochou pro helikoptéru. Architektonické Studio AJ6 chce zrekonstruovanou věž i střechu vyrobit výhradně z vitráže. Studio z Kypru Kiss The Architect navrhlo přestavbu věže pomocí eklektické kombinace oblouků a koulí obalených kolem centrálního schodiště věže.⁵⁷

Svůj návrh předložilo i slovenské studio Vizum Atelier. Tento ateliér se soustředí převážně na shořelou věž, kterou chce nahradit odlehčenou variantou, z jejíž špičky by přímo vzhůru vyzařoval stejnobarevný paprsek světla bez viditelného konce. Tím by se přiblížili snaze gotických stavitelů, jejichž záměrem bylo dotknout se nebe.⁵⁸

⁵⁵ RAVENSCROFT, Tom. Miysis Studio envisions Notre-Dame with a reconstructed spire and glass roof. *Dezeen* [online]. London: Dezeen Limited, ©2006-2015, 3. 5. 2019 [cit. 2020-03-28]. Dostupné z: https://www.dezeen.com/2019/05/03/notre-dame-glass-roof-spire-cathedral-miysis-studio/?li_source=LI&li_medium=bottom_block_1

⁵⁶ ABDELKADER, Nicolas. Notre Dame de Paris: Réflexion: In green for all of us. *Studio NAB* [online]. Paříž: NAB, ©2019 [cit. 2020-03-28]. Dostupné z: <https://www.studionab.fr/notredame>

⁵⁷ RAVENSCROFT, Tom. Seven alternative spires for Notre-Dame Cathedral. *Dezeen* [online]. London: Dezeen Limited, ©2006-2015, 25. 4. 2019 [cit. 2020-03-29]. Dostupné z: https://www.dezeen.com/2019/04/25/notre-dame-spire-alternative-cathedral-designs/?fbclid=IwAR1Y__iBxK0XmMdF0fi27q85meXuXra7AidTZiYvMuYWhQVQ7wZz0-cfCDQ

⁵⁸ Tamtéž.

4.2 Vybraný architekt a aktuální stav rekonstrukce (březen 2020)

Proti zamýšlenému vládnímu tahu vyhlásit mezinárodní architektonickou soutěž, ze které by vzešla nová podoba katedrály Matky Boží, se vznesla vlna protestů. Veřejnost požaduje obnovu katedrály do identické podoby před požárem, proto bylo založeno několik internetových petic. Největší z nich, petice na webových stránkách [citizengo.org](https://www.citizengo.org), k březnu 2020 čítá 71 983 podpisů.⁵⁹

Kompletní přepracování střechy tak nemá příliš velkou politickou podporu. Podle francouzského premiéra Édouarda Philippa vzejde ze soutěže jen rekonstrukce spadlé střešní věže. Proti jeho náznakům, že by věž nemusela být kopií té původní, se však postavil potomek architekta Viollet-le-Duca, který v 19. století věž navrhl.⁶⁰ V současnosti stále pobíhá stabilizace budovy a o nové podobě chrámu také není finálně rozhodnuto.

⁵⁹ Pour la restauration à l'identique de Notre-Dame de Paris. *CitizenGo* [online]. Madrid: CitizenGo, ©2020, 17. 4. 2019 [cit. 2020-03-29]. Dostupné z: <https://www.citizengo.org/fr/pc/170087-pour-reconstruction-lidentitique-fleche-notre-dame-paris>

⁶⁰ Luxusní byt s helipadem, parkem a bazénem na střeše Notre-Dame? Studio představilo odvážnou vizi. *Lidovky.cz* [online]. Praha: Mafra, ©2020, posl. změna: 20. 4. 2019 5:00 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/relax/design/luxusni-byt-s-helipadem-parkem-a-bazenem-na-strese-notre-dame-designeri-predstavili-odvaznou-vizi.A190419_133054_in-bydleni_ele

5 DRUHY ANALYZOVANÝCH MÉDIÍ A JEJICH VYBRANÍ ZÁSTUPCI

Praktická část této bakalářské práce staví na kvantitativní analýze konkrétních českých médií. Pro širší pojetí mediálního obrazu a jeho pochopení jsem se rozhodl analyzovat jak tištěná média a webové portály, tak i televizní vysílání. Mimo to do analýzy zařazuji také některé z celosvětových sociálních sítí, tzv. nová média.

Podle vlastního uvážení a také po konzultaci s vedoucí práce jsem se rozhodl, že vybraná tištěná média není třeba představovat. Zvolená média jsou seriózními deníky, které na české novinové scéně stojí na předních příčkách jak z hlediska čtenosti, tak i z hlediska průměrného prodaného nákladu. Vybrané tituly jsou: Mladá fronta DNES a Lidové noviny, ovšem pro další porovnání jsem, po konzultaci s vedoucí mé bakalářské práce, dohledal ještě statistické údaje vydavatelství Economia a zahrnul je do analýzy. U televize jsem si k analýze zvolil tři společnosti: TV Nova, TV Prima a Česká televize. Konkrétně na TV Nova jsem analyzoval zprávy v Televizních novinách; na TV Prima jsem se soustředil na Zprávy FTV Prima; v kontextu České televize jsem analýzu prováděl na kanále ČT1 – program Události v ČT a také na kanále ČT24.

Podrobnějšímu představení se však budu věnovat u vybraných webových portálů a sociálních sítí.

5.1 Webové portály

Pojmem webové portály rozumím zpravodajské servery na českém internetu. Pro účely této bakalářské práce jsem zvolil dva webové portály, kterými jsou Novinky.cz a Deník.cz.

Novinky.cz tak, jak je známe dnes, vznikly roku 2003 a jsou provozovány jako online zpravodajský magazín k deníku Právo a portálu Seznam.cz. Jejich vydavatelem je společnost Borgis, a. s. Šéfredaktorem je Vladimír Dušánek, dalšími redaktory jsou například Miroslav Benč nebo Jakub Kynčl.⁶¹ Z hlediska návštěvnosti stojí v současnosti webový portál Novinky.cz na druhém místě.⁶²

Druhým vybraným zpravodajským portálem je Deník.cz. Vydavatelem deníku je skupina Vltava Labe Media a. s. Šéfredaktorem je Lukáš Králíček, mezi další redaktory patří například Luboš Palata a Kateřina Perknerová. Deník.cz díky přebírání nejdůležitějších zpráv od svých regionálních mutací nabízí nejrozsáhlejší zpravodajství z webů s celostátní působností.⁶³ Z hlediska návštěvnosti stojí v současnosti tento on-line deník na osmém místě.⁶⁴

⁶¹ Tiráž. *Novinky.cz* [online]. Praha: Borgis, ©2003–2020 [cit. 8. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/tiraz>

⁶² Online data. *Sdružení pro internetový rozvoj* [online]. Praha: SPIR, ©2016, posl. změna 15. 4. 2020 [cit. 15. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.netmonitor.cz/online-data-ola>

⁶³ Vltava Labe Media. *Deník.cz* [online]. Praha: VLTAVA LABE MEDIA, ©2005-2020 [cit. 8. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.vlmedia.cz/online/denik-cz.html>

⁶⁴ Online data. *Sdružení pro internetový rozvoj* [online]. Praha: SPIR, ©2016, posl. změna 15. 4. 2020 [cit. 15. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.netmonitor.cz/online-data-ola>

5.2 Sociální sítě a tzv. nová média

Nová média v obecném pojetí zastřešují celou oblast počítačových technologií, v užším slova smyslu se pak termín vztahuje k digitálními technologiemi mediované komunikaci. Podstatným rysem nových médií je univerzálnost digitálních dat a z toho plynoucí multimedialita. Mezi tato nová média spadají také sociální sítě, což jsou internetové služby nabízející různé formy veřejné a/nebo soukromé komunikace, zahrnující sdílení textů, videí, fotografií či odkazů.⁶⁵

Platformy, které jsem si zvolil pro provedení analýzy, jsou velké sociální sítě Facebook a Twitter.

Facebook, nejrozšířenější sociální síť na světě, funguje od roku 2004. Na Facebooku, kam se mohou účastníci registrovat od 13 let, je možné zakládat veřejné i soukromé diskuzní skupiny. Z žurnalistického hlediska je Facebook vhodný například ke komunikaci se čtenáři či k šíření informací.⁶⁶

Twitter je mikroblogovací sociální sítí, která uživatelům nabízí prostor pro publikování a sledování tzv. tweetů, což jsou textové příspěvky s maximální délkou 140 znaků. Oproti Facebooku nabízí Twitter možnost vytváření pouze jednostranných vazeb, což společně s užíváním hashtagů (neboli systému označování tématu příspěvku) této platformě umožnilo stát se médiem veřejné diskuze.⁶⁷ Mimo sledované sociální sítě existuje samozřejmě celá řada dalších, jako například Instagram, Snapchat, apod. Zmíněné ovšem nezahrnuje databáze použitého nástroje Maximus od společnosti Toxin s.r.o.

⁶⁵ HALADA, Jan, OSVALDOVÁ, Barbora, ed. Slovník žurnalistiky: Výklad pojmů a teorie oboru. 2. vydání. Praha: Karolinum, 2017, 302 s. ISBN 9788024637525.

⁶⁶ Tamtéž

⁶⁷ Tamtéž.

6 KVANTITATIVNÍ ANALÝZA

Jak jsem již uvedl, požár katedrály Notre Dame byl událostí, která na sebe určité období poutala pozornost většiny českých i zahraničních médií. A právě z důvodu velkého množství zpravodajského i publicistického materiálu týkajícího se této pařížské tragédie jsem se rozhodl nahlédnout na problematiku pomocí kvantitativní obsahové analýzy.

Obsahová analýza kvantitativní metodou v kontextu médií staví především na systematickém a ověřitelném popisu mediálních obsahů. Data, která jsou touto výzkumnou metodou získaná, mají standardizovaný charakter a vyjadřují frekvenci výskytu určitých témat či obrazů, slov a podobně. Jejich následné zpracování je v numerické podobě pomocí statistických analýz, což umožňuje zobrazit výsledek přehledně v podobě tabulek či grafů.⁶⁸

Cílem této bakalářské práce je sestavení mediálního obrazu požáru katedrály Notre Dame v českých médiích. Mediálním obrazem rozumím obraz reality, který si jedinec osvojil na základě médií zprostředkovaných informací. S tím úzce souvisí také mediální agenda či nastolování agendy. Existuje předpoklad, že média vytvářejí povědomí veřejnosti o určitém tématu a strukturují veřejný zájem. Přestože masová média nejsou schopna své publikum přimět, co si má o probíraných tématech myslet, nastolují témata, o kterých má veřejnost přemýšlet. Nastolovaná témata jsou vnímána přiměřeně tomu, jak velký důraz na jejich viditelnost kladou média. Nastolování agendy je tak možné vnímat jako mocný a rozšířený účinek masové komunikace, který je výsledkem specifického obsahu masových médií.⁶⁹ Shrnu bych to slovy, že ať už je problematika komunikována jakýmkoliv médiem, úzké zaměření na menší množství témat představuje pro publikum významnou zprávu tím, že udává, která témata jsou momentálně nejdůležitější. Proto měl požár katedrály Matky boží velký společenský význam. Žurnalistika totiž přidává událostem na významnosti a díky tomu se tyto události stávají relevantními pro celou společnost. Znepokojení nad událostmi ve světě totiž podle autora McNaira (2004) nesouvisí ani tak s tím, co se děje, ale spíše s tím, o čem mluví média⁷⁰, což potvrzuje i McQuail (2016), který říká, že většina reality je v současnosti mediována masovými médii, aniž by byla bezprostředně prožívána.⁷¹

V návaznosti na to považuji za vhodné zmínit odpor vůči vlně finanční pomoci, která se po požáru katedrály zvedla. Mnozí nesouhlasili s tím, jaká důležitost se tomuto jednorázovému požáru přikládá a například hořícím amazonským pralesům či aktuálním společenským problémům ve Francii média pozornost nevěnují a tím do těchto oblastí ani neputují finance dárců.⁷²

Autor Fortunato (2005) v kontextu výběru zpráv mluví o tom, že všechna média jsou omezená buď prostorem (tištěná a online média) nebo časem (televizní a rádiové vysílání). Proto je výběr obsahu nezbytným rozhodovacím procesem, který odráží hierarchii důležitosti určité problematiky ve společnosti. V každém médiu jsou proto lidé, kteří určují, co bude do obsahu médií zařazeno a co ne.⁷³ Tato rozhodovací fáze bývá označována jako pojem

⁶⁸ SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2014. 539 s., ISBN 978-80-247-3568-9.

⁶⁹ MCCOMBS, Maxwell E. *Agenda setting: nastolování agendy: masová média a veřejné mínění*. Praha: Portál, 2009. s. 48-69. ISBN 978-80-7367-591-2.

⁷⁰ MCNAIR, Brian. *Sociologie žurnalistiky*. Praha: Portál, 2004, s. 54. ISBN 80-7178-840-6.

⁷¹ MCQUAIL, Denis. *Žurnalistika a společnost*. V Praze: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3093-9.

⁷² Na Notre-Dame pošlou miliony, chudým nic. Někteří Francouzi kritizují přístup koncernů. *ČT24* [online]. ©1996-2020, posl. aktualizace 18. 4. 2019 [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2791091-na-notre-dame-poslou-miliony-chudym-nic-nekteri-francouzi-kritizuji-pristup-koncernu>

⁷³ FORTUNATO, John A. *Making media content: the influence of constituency groups on mass media*. Mahwah, N.J.: Lawrence Erlbaum Associates, 2005. ISBN 08-058-4748-0

„gatekeeping“. Gatekeeping je jakýsi neviditelný mechanismus, skrze který probíhá v konkrétních médiích výběr zpráv z velkého množství událostí a informací, které by zprávami také potenciálně mohly být. V tomto výběru hraje velkou roli osobnost toho, kdo zprávy vybírá, neboli gatekeepera či dveřníka, který zprávy do média pustí či „je nechá stát venku“. Dveřníkům však bývá v médiu zpravidla více a jejich výběr událostí či jen dílčích informací se liší od jejich hierarchického postavení.⁷⁴

6.1 Metody analýzy

Autor McQuail (2009) popsal několik motivů, které vedou ke studiu mediálních obsahů. Já jsem z těchto 8 účelů zvolil sledování obsahu médií jako odrazu sociálních a kulturních hodnot dané společnosti.⁷⁵ Kromě toho, že budu sledovat kvantitativní rozdíly v reprezentaci události požáru Notre Dame ve vybraných výhradně českých médiích a také na sociálních sítích (viz kapitola 5), zaměřím se také na srovnání rozdílů v přístupu různých médií k výše popsané události.

Postup obsahové analýzy se skládá z několika standardizovaných kroků: definování si výzkumného tématu a konceptualizace výzkumného problému, operacionalizace včetně výběru vzorku a kódovacího procesu. Finálním krokem pak je sběr dat a jejich analýza a následná interpretace, která se odvíjí od verifikace či falzifikace v počátku stanovených hypotéz.⁷⁶

Pro výzkum jsem si stanovil dvě výzkumné otázky, na základě jejichž zodpovězení budu schopen naplnit cíl této práce. Z těchto dvou otázek jsem odvodil hypotézy. Kompletní analýza pak bude vypracována na základě potvrzení či vyvrácení těchto hypotéz a tím i zodpovězení výzkumných otázek.

Výzkumná otázka č. 1: Která média se věnovala tématu požáru katedrály Notre Dame nejvíce?

Hypotéza č. 1: Požár katedrály Notre Dame byl více probírán na sociálních sítích než na webových portálech.

Hypotéza č. 2: V rámci televizního zpravodajství se největší množství zpráv objevilo na TV Nova.

Výzkumná otázka č. 2: Jak dlouho rezonovala zpráva o požáru katedrály Notre Dame českými médii?

Hypotéza č. 3: Zprávám o požáru Notre Dame byl prostor věnován nejdéle na webových portálech.

Hypotéza č. 4: Tištěné zpravodajství věnovalo pozornost požáru katedrály Notre Dame každý den po dobu prvních 14 dní od události.

⁷⁴ TRAMPOTA, Tomáš. Zpravodajství. Praha: Portál, 2006, s. 38-47. ISBN 80-7367-096-8.

⁷⁵ MCQUAIL, Denis. Úvod do teorie masové komunikace. 4., rozš. a přeprac. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-574-5.

⁷⁶ MCQUAIL, Denis. Úvod do teorie masové komunikace. 4., rozš. a přeprac. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-574-5.

6.2 Způsob získávání dat

Pro účely této bakalářské práce jsem se rozhodl analyzovat obsahy vybraných médií (viz kapitola 5) v období mezi 15. dubnem 2019 – 31. květnem 2019. Je to období od pondělního vypuknutí požáru, do konce následujícího měsíce, kdy bylo toto téma v médiích často probíráno, neboť se mluvilo o příčině požáru a dalším osudu katedrály.

Pro získání dat jsem využil aplikaci, která umožňuje monitoring médií. Je jí systém pro správu informačních zdrojů Maximus, dostupný na webové adrese www.toxin.cz. V kontextu sociálních médií sleduje aplikace Maximus pouze informace na veřejných stránkách, nikoli na soukromých profilech či v komentářích.

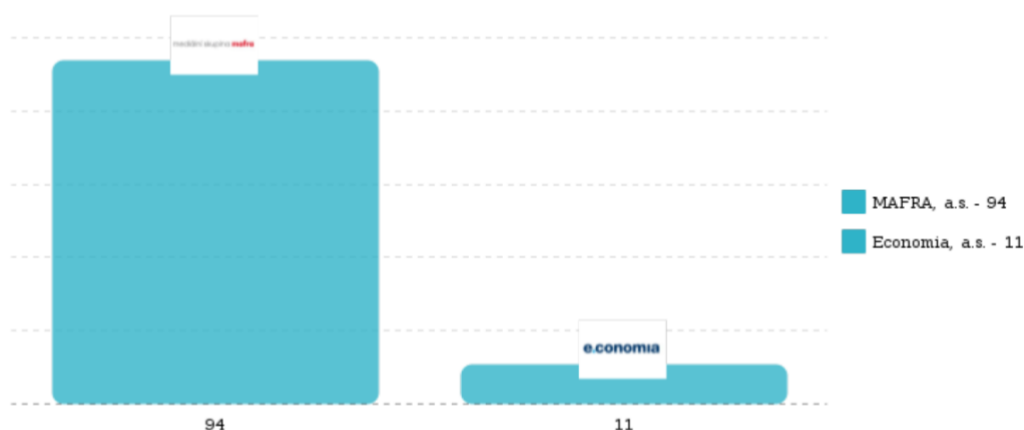
7 MEDIÁLNÍ OBRAZ POŽÁRU KATEDRÁLY NOTRE DAME V ČESKÝCH MÉDIÍCH

7.1 Počet zpráv a jejich vývoj v čase (kvantitativní analýza)

Ve vybraném období od 15. dubna do 31. května 2019 jsem sledoval změnu objemu mediálních sdělení věnujících se tematice požáru pařížské katedrály. Získaná kvantitativní data jsem následně zpracoval do grafů, na kterých jsou výsledky kvantitativních rozdílů v reprezentaci události požáru Notre Dame v českých médiích a na sociálních sítích zřetelnější, a jejich zpracování je systematictější.

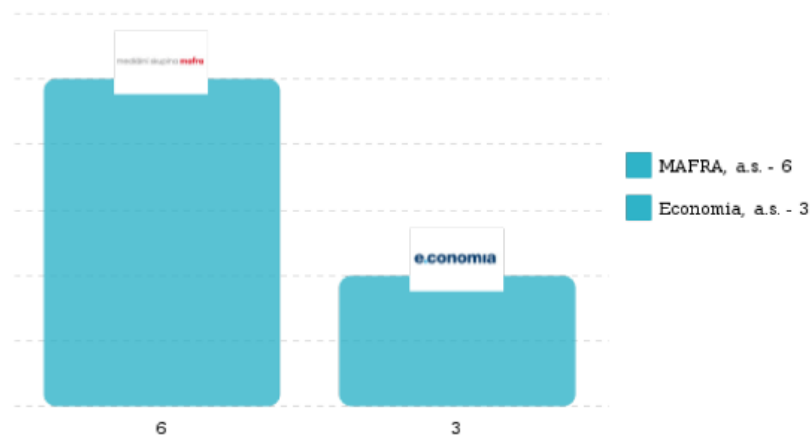
7.1.1 V tištěných médiích

Pro analýzu jsem zvolil dva české tituly, a to Mladou frontu DNES a Lidové noviny. Oba tituly spadají pod mediální skupinu MAFRA, a. s. Na základě analýzy provedené prostřednictvím aplikace Maximus ve srovnání s Economii se ukázalo, že právě mediální skupina MAFRA se v prostředí českých médií věnovala pařížské tragédii největší pozornost.

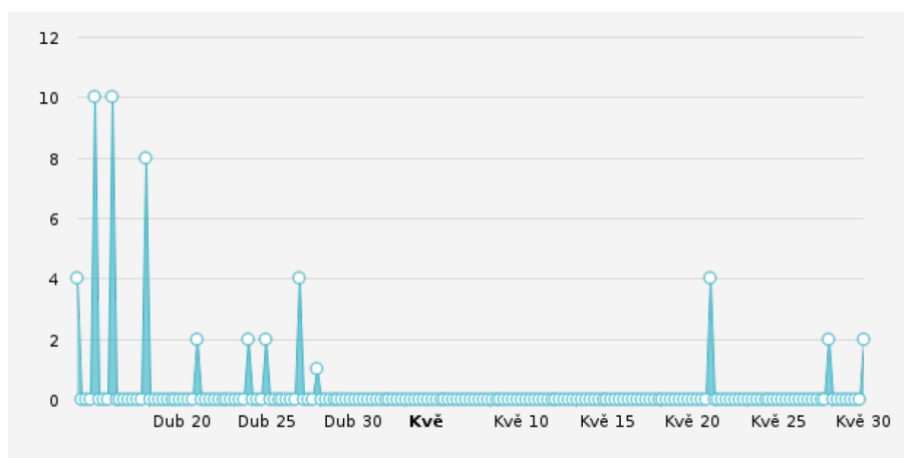
Graf č. 1: Počet mediálních sdělení věnujících se požáru Notre Dame v jednotlivých mediálních skupinách v dubnu 2019. Zdroj: www.toxin.cz

Z grafu č. 1 vyplývá, že mediální skupina MAFRA, a.s. v průběhu dubna 2019 věnovala požáru největší pozornost. Tato tematika pronikla do mediálních sdělení celkem 94krát, což je v porovnání s mediální skupinou Economia o 83 mediálních sdělení více. Oproti tomu v měsíci květnu bylo zastoupení mediálních sdělení věnujících se požáru Notre Dame minimální (viz graf č. 2). Přestože noviny spadající pod mediální skupinu MAFRA, a.s. se této tematice opět věnovaly nejvíce, zmínily se o události pouze šestkrát, což je o pouhé 3 zmínky více, než kolik bylo vydáno v novinách mediální skupiny Economia.

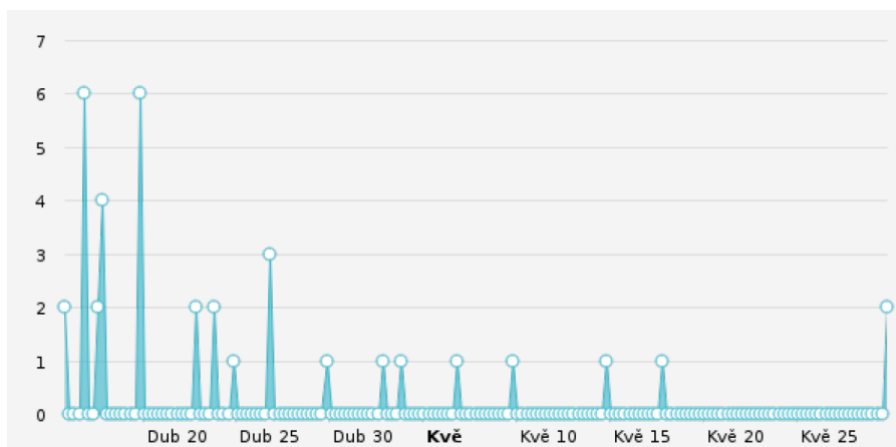

Graf č. 2: Počet mediálních sdělení věnujících se požáru Notre Dame v jednotlivých mediálních skupinách v květnu 2019. Zdroj: www.toxin.cz

Z časového hlediska se vybraná tištěná média věnovala tématu požáru nejintenzivněji zhruba v prvních 14 dnech od jeho vypuknutí, nicméně jak vyplývá z grafu č. 3 a grafu č. 4, nezmiňovala se o této události každý den. Čímž tedy i vyvracím svou hypotézu č. 4, že tištěné zpravodajství věnovalo pozornost požáru katedrály Notre Dame každý den po dobu prvních 14 dní od události.

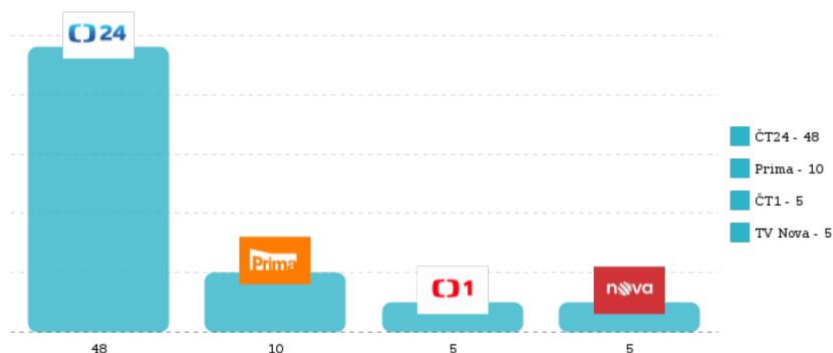
Graf č. 3: Počet mediálních sdělení věnujících se požáru Notre Dame v Lidových novinách ve sledovaném období. Zdroj: www.toxin.cz

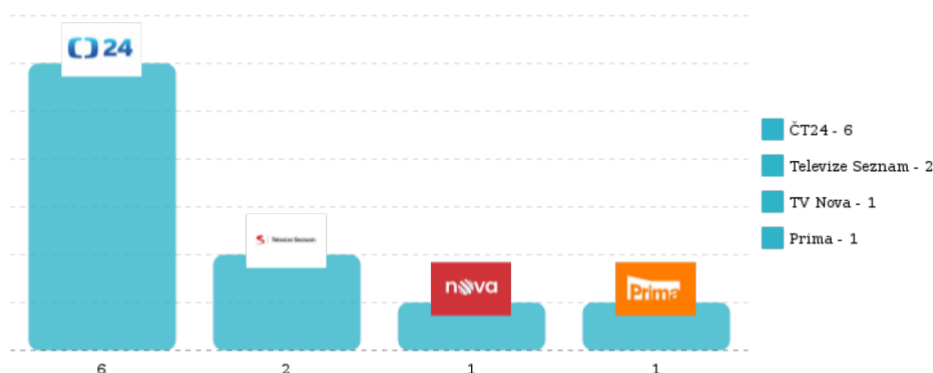
Graf č. 4: Počet mediálních sdělení věnujících se požáru Notre Dame v Mladé frontě DNES ve sledovaném období. Zdroj: www.toxin.cz

7.1.2 V televizi

Další sledovanou mediální platformou byly zpravodajské relace televizních kanálů Nova, Prima, ČT1 a ČT24. Z následujících grafů (graf č. 5 a graf č. 6) je patrné, že největší pozornost věnovala požáru ČT24, za oba měsíce v součtu 54 zmínek. Druhá největší pozornost byla požáru věnována televizní společností Prima, v součtu 11 zmínek.

Graf č. 5: Počet mediálních sdělení věnujících se požáru Notre Dame na jednotlivých televizních kanálech v dubnu 2019. Zdroj: www.toxin.cz

Graf č. 6: Počet mediálních sdělení věnujících se požáru Notre Dame na jednotlivých televizních kanálech v květnu 2019. Zdroj: www.toxin.cz

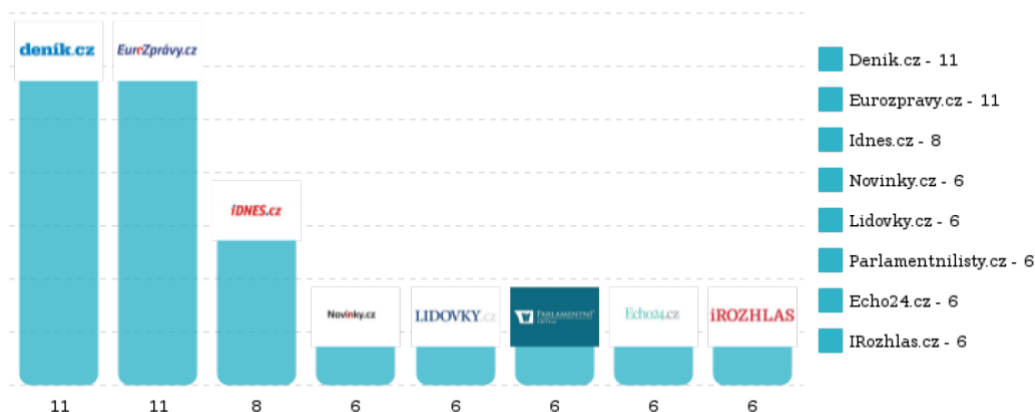
Televize Nova, která je komerčně nejúspěšnějším mediálním počinem v České republice a má velký vliv na celou mediální scénu⁷⁷, ve svých hlavních večerních zprávách zařadila v průběhu dubna i května hořící katedrálu do pouhých 6 zmínek, čímž také nebyla potvrzena má hypotéza č. 2 předpokládající, že v rámci televizního zpravodajství se největší množství zpráv objevilo na TV Nova.

7.1.3 Na webu

Jak jsem již zmiňoval, webové portály, které jsem pro tuto analýzu vybral, jsou Novinky.cz a Deník.cz. Z grafů níže (graf č. 7 a graf č. 8) je zřetelné, že webový portál Deník.cz se v počtu zmínek o události v obou měsících pohyboval na předních příčkách. V součtu za oba měsíce bylo na tomto webu publikováno 126 mediálních sdělení. V porovnání pak Novinky.cz za celé sledované období sdílely o 58 sdělení méně.

Graf č. 7: Počet mediálních sdělení věnujících se požáru Notre Dame na jednotlivých webových portálech v dubnu 2019. Zdroj: www.toxin.cz

Graf č. 8: Počet mediálních sdělení věnujících se požáru Notre Dame na jednotlivých webových portálech v květnu 2019. Zdroj: www.toxin.cz

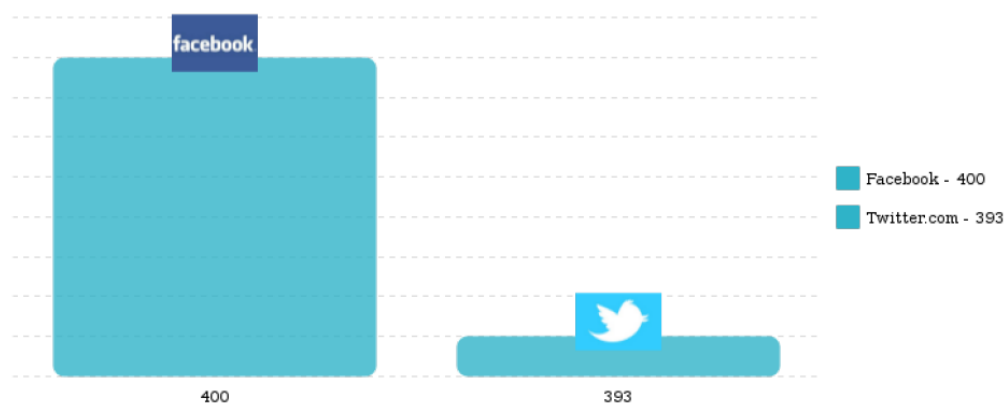
⁷⁷ KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. Dějiny českých médií 20. století. Praha: Portál, 2010, 310 s. ISBN 978-80-7367-698-8.

Z časového hlediska však vybrané webové portály publikovaly pouze do poloviny května 2019; poslední zmínka zabývající se tematikou požáru Notre Dame se na portálu Novinky.cz objevila 12. května a na portálu Deník.cz 14. května. V tomto ohledu se o probíranou problematiku déle zajímaly tištěné noviny. Mladá fronta DNES vydala poslední zmínku ohledně Notre Dame dne 29. května a Lidové noviny až 31. května.

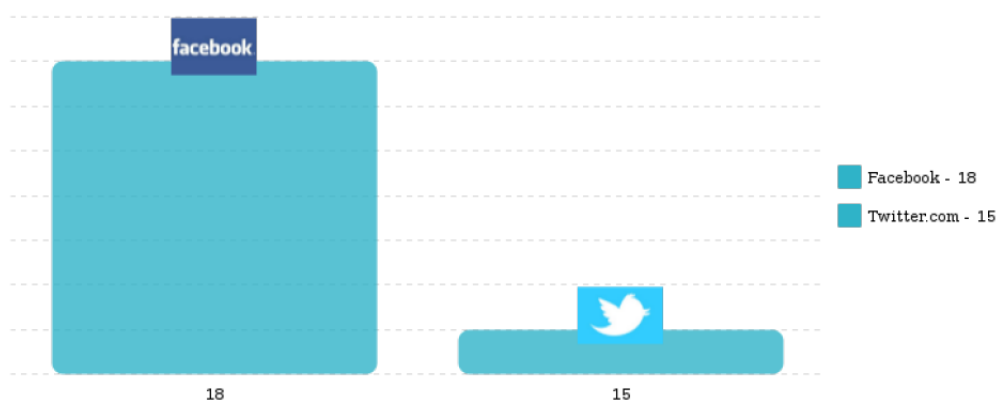
Na základě těchto údajů mohu falzifikovat svou třetí hypotézu, která zněla: Informacím o požáru Notre Dame byl prostor věnován nejdéle na webových portálech. Pravdou je, že jim byl prostor věnován nejdéle na webových portálech (v kontextu sledovaného období).

7.1.4 Na sociálních sítích

Mezi sledovaná sociální média patří Facebook a Twitter. Aplikace Maximus však zaznamenává pouze informace na veřejných stránkách, nikoli na soukromých profilech či v komentářích.

Graf č. 9: Počet příspěvků věnujících se požáru Notre Dame na jednotlivých sociálních sítích v dubnu 2019. Zdroj: www.toxin.cz

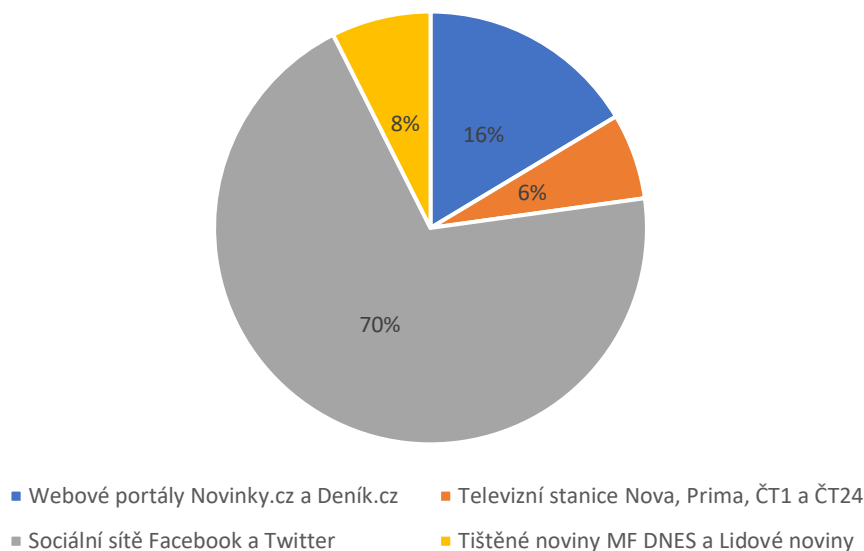
Graf č. 10: Počet příspěvků věnujících se požáru Notre Dame na jednotlivých webových portálech v květnu 2019. Zdroj: www.toxin.cz

Příspěvky týkající se Chrámu Matky Boží v Paříži byly co do kvantity nejvíce zastoupeny právě na sociálních sítích. Během sledovaného období se na Facebooku vyskytly 418krát a na sociální síti Twitteru 408krát (viz grafy č. 9 a 10). Na základě tohoto počtu mohu

potvrdit hypotézu č. 1, která předpokládala, že požár katedrály Notre Dame byl více probírán na sociálních sítích než na webových portálech. Na webových portálech byly zastoupeny 126 zmínekami na Deník.cz a 68 články na Novinky.cz.

7.1.5 Vyhodnocení analýzy

Na základě sesbíraných dat a zodpovězených hypotéz je možné odpovědět také na dvě dříve ustavené výzkumné otázky.

Graf č. 12: Počet zmínek věnujících se požáru Notre Dame na zkoumaných mediálních platformách v průběhu celého zkoumaného období. Zdroj: www.toxin.cz

Výzkumná otázka č. 1 se ptá: Která média se věnovala tématu požáru katedrály Notre Dame nejvíce? Odpověď je snadno odvoditelná z grafu č. 11. Tematika hořící pařížské katedrály byla nejvíce zastoupena na sociálních sítích, a to ze 70 % ze všech zkoumaných médií a po dobu zkoumaného období. Dalším jsou pak webové portály, které tvoří 16 % zmínek. Dalších 8 % tvoří tištěné noviny a zbylých 6 % je tvořeno televizním vysíláním.

Na výzkumnou otázku č. 2 ve znění „Jak dlouho rezonovala zpráva o požáru katedrály Notre Dame českými médii?“ je odpověď poměrně jednoznačná. Zpráva o požáru pařížské katedrály rezonovala českými médii po celou dobu zkoumaného období, nejdéle však v tištěných médiích. Zde zmiňuji pouze zmíněné dva tituly od vydavatelství MAFRA, a.s. do grafu jsem nezahrnul tituly *Economie*, protože zastoupení textů nebylo pro zkoumání relevantní (byly mně poskytnuty pouze čísla za celé vydavatelství, nikoliv za jednotlivé tituly, jako u vydavatelství MAFRA, a.s.).

7.2 Témata věnovaná katedrále Notre Dame v průběhu sledování

Mým původním záměrem bylo provedení kvantitativní analýzy, která klade důraz na měřitelné a kvantifikovatelné charakteristiky textů.⁷⁸ Nicméně jsem se rozhodl nabídnout také shrnutí, které se zaměřuje na srovnání rozdílů v přístupu různých médií k výše popsané události.

⁷⁸ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPOVÁ. Masová média. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-466-3.

7.2.1 Téma Notre Dame

Všechna média mluvila o katedrále Notre Dame jako o „symbolu Paříže“ či „srdci Francie“. Okolnosti, skrze které média představovala osud katedrály, se příliš nelišila. Velká vlna se zvedla, když média informovala o samotném požáru Notre Dame. Všechna média pojila k této události negativní konotace, označovala požár za pohromu a katastrofu, která postihla Francii už tak silně zasaženou protesty ze strany Hnutí žlutých vest. Během dalších dní se pak střídaly informace ohledně nejasného osudu katedrály („*Katedrálu se podaří opravit, potrvá to ale dlouho, tvrdí odborníci*“, Denik.cz, 16. 4. 2019 či „*Katedrála Notre-Dame vyhráno ještě nemá. Ohrožuje ji déšť*“, Denik.cz, 23. 4. 2019) a o veřejných sbírkách financí („*Boháči se po miliardách skládají na obnovu katedrály*“, Novinky.cz, 16. 4. 2019). Právě druhé zmíněné s sebou neslo také další zmínky, které pojednávaly o nespokojenosti Francouzů a Francouzek, kteří kritizovali nespravedlnost, kdy se na katedrálu peníze najdou, ale na řešení sociálních nerovností ve státě ne („*Na katedrálu peníze jsou, na chudé ne, stěžují si Francouzi na selektivní štědrost*“, Novinky.cz, 18. 4. 2019). Dalším výrazným tématem byla obnova katedrály a architektonické návrhy na její novou podobu („*Skleněná střecha a zeleninová zahrada aneb Plány na rekonstrukci vyhořelé Notre-Dame*“, Novinky.cz, 12. 5. 2019).

Pro tvorbu žurnalistických textů je kromě aktuálnosti potřeba soustředit se také na blízkost události publiku, aby bylo přečtení zprávy pro čtenáře lákavé.⁷⁹ Zřejmě z tohoto důvodu vztáhly webové portály pařížskou událost na kontext České a Slovenské republiky, a věnovaly se protipožárnímu zabezpečení místních památek či naopak historickým stavbám, které v minulosti také lehly popelem („*Také Jihočechům plameny vzaly kus dějin*“, Denik.cz, 17. 4. 2019).

7.2.2 Zajímavé obsahy

Zajímavou zmínkou, která propojila blízkost českému publiku a zároveň tragičnost události je, že v den neštěstí byl ve Francii přítomen i sbor z Nového Jičína, který v katedrále dokonce pár hodin před požárem zpíval („*Když Francii hoří srdce. V den požáru v Notre-Dame zpíval i sbor z Nového Jičína*“, Denik.cz, 16. 4. 2019).

Další zajímavé obsahy, a to zejména na sociálních sítích, s sebou neslo probíhající vyšetřování příčiny požáru. Před zcela nejasnými a neuzavřenými závěry byl požár spojován také se žhářskými útoky, terorismem zaměřeným na nemuslimské věřící či s „božím trestem“. Desítky veřejných účtů na Twitteru a Facebooku šířily fake news neboli nepravdivé zprávy. Jednou z takových lživých zpráv bylo šíření odkazu na údajně aktuální novinový článek, který obsahoval informace o stojícím autě v blízkosti katedrály, ve kterém se našly plynové bomby a dokumenty psané v arabštině. Správné načasování a propojení budilo dojem, že požár souvisel právě s těmito zmíněnými okolnostmi. Ve skutečnosti byl však novinový článek tři roky starý.

Další dezinformaci tvořilo falešné video (a jeho různé verze), ve kterém zaznívaly výkřiky arabské fráze „Allahu akbar“, což je jedna z nejdůležitějších islámských rituálních formulí, používaná jako neformální vyjádření i jako formální deklarace islámské víry.⁸⁰ Mimo to se na videích podle popisu nacházeli muslimové, kteří požár oslavovali tancem. Z videa však nebylo ve skutečnosti možné rozeznat, kdo jsou lidé v něm zobrazení, zda se opravdu radují či nikoli a zejména jakého jsou náboženského vyznání.

⁷⁹ JÍLEK, Viktor: Žurnalistické texty jako výsledek působení jazykových a mimojazykových vlivů. 1.vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009. ISBN 978-80-244-2218-3.

⁸⁰ KHIDAYER, Emíre. Život po arabsku. Praha: Mladá fronta, 2012. ISBN 978-80-204-2786-1.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce na téma Obraz požáru katedrály Notre Dame v českých médiích bylo provedení kvantitativní analýzy vybraných českých médií – tištěných, online, televizních a sociálních sítí.

V první kapitole jsem představil historii katedrály Matky Boží v Paříži. V následujících třech kapitolách jsem se věnoval události z pondělí 15. dubna, neboli od vypuknutí požáru, který katedrálu zachvátil. Druhá až čtvrtá kapitola se zabývá problematikou vypuknutí požáru, jeho hašením a následnému vyšetřování příčin.

Pátou kapitolu jsem věnoval představení konkrétních médií, které jsem stanovil pro získání dat potřebných k vytvoření analýzy, která je pro tuto bakalářskou práci klíčovou. Konkrétními vybranými médii jsou Mladá fronta DNES a Lidové noviny, tedy vybrané tituly vydavatelství MAFRA, a.s. které jsem ještě po konzultaci s vedoucí práce porovnal s vydavatelstvím Economia. jakožto zástupci tištěných médií, dále televizní kanály TV Nova, TV Prima a Česká televize. Z webových portálů jsem zvolil Novinky.cz a Deník.cz, a v neposlední řadě jsem sledoval také sociální sítě, a to Facebook a Twitter.

Šestá kapitola obsahuje popis užití výzkumné metody a stanovení dvou výzkumných otázek včetně čtyř hypotéz, díky kterým bylo možné tyto výzkumné otázky ve znění „**Která média se věnovala tématu požáru katedrály Notre Dame nejvíce?**“ a „**Jak dlouho rezonovala zpráva o požáru katedrály Notre Dame českými médii?**“ zodpovědět. Odpovědi jsem rozebral v sedmé kapitole.

V této bakalářské práci jsem dospěl ke zjištění, že téma hořící pařížské katedrály bylo v kontextu vybraných médií nejvíce zastoupeno na sociálních sítích, dále na webových portálech, poté v tištěných novinách, a nakonec v televizním vysílání. Články na nejvíce zastoupených sociálních sítích tvoří 70 % ze zkoumaných článků. Mým dalším zjištěním je, že zpráva o požáru pařížské katedrály rezonovala českými médii po celou dobu zkoumaného období, nejdéle však v tištěných médiích, ve kterých se článek objevil 29. května v MF Dnes a 31. května v Lidových novinách.

Troufám si tvrdit, že se mi v mé bakalářské práci podařilo zachytit mediální obraz aktuálního tématu světového významu, kterým se tato událost stala. V kontextu českých médií bylo téma požáru pojato z různých úhlů pohledu, které však spojovala tragičnost osudu francouzského Chrámu Matky Boží v Paříži. Kreativní novináři a novinářky propojovali událost s památkami u nás, čímž nám alespoň částečně ilustrovali, jakou frustraci musí francouzský národ zažívat.

SUMMARY

The bachelor paper „The Notre Dame Cathedrale Fire from the Czech Media View“ was concentrated on the quantitative analysis of the selected Czech media included the printed, electronic and TV media and also the media within the scope of the social nets.

The first chapter concerns the Notre Dame Cathedrale history. In the following three chapters the April 15 event was examined, i. e. first the moment of the fire beginning was described. From the second to the fourth chapter the paper deals with the fire outbreak, the fire putting out and the fire's cause investigation.

The fifth chapter concerns the introduction of the media that were determined for the collecting of data necessary for the analysis that is essential for this bachelor paper.

The individual media that were chosen were „Mladá fronta Dnes“ and „Lidové noviny“ that are published by the Mafra a. s. publishing house. After the discussion with my supervisor I compared this media both with the Economia publishing house that represents the printed media and also with the TV channels NOVA, PRIMA and Česká televize (Czech TV). At the scope of the electronic media Novinky.cz and Denik.cz were chosen and finally the social nets like Facebook and Twitter were searched.

The sixth chapter describes the research methods that were applied. The two research questions were determined included the four hypothesis that were the base for the questions answering. The questions were: „What media were occupied with the Notre Dame fire issue most?“ and „How long the Czech media were occupied with the Notre Dame fire issue?“. The answers are described in the seventh chapter.

The bachelor paper concludes that within the scope of the chosen media the social nets were occupied most by the issue of the Parisian cathedral fire. They were followed by the electronic media (web pages) and then by the printed media. The TV channels were the least busy with this issue. The articles within the most represented social nets creates 70 % of the researched articles. The other conclusion is that the media were occupied by the cathedrale fire issue for the whole researched period. The printed media were busy with this topic for the longest time - the article about the fire was published on May 29 in Mladá fronta Dnes and on May 31 in Lidové noviny.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Publikace

1. FOLLETT, Ken. *Notre-Dame: a short history of the meaning of cathedrals*. New York: Viking, [2019]. ISBN 9781984880253.
2. FORTUNATO, John A. *Making media content: the influence of constituency groups on mass media*. Mahwah, N.J.: Lawrence Erlbaum Associates, 2005. ISBN 08-058-4748-0
3. HIATT, Charles. *Notre Dame de Paris: a short history & description of the cathedral, with some account of the churches which preceded it*. London: G. Bell, 1902. ISBN 978-1504251723.
4. HALADA, Jan, OSVALDOVÁ, Barbora, ed. *Slovník žurnalistiky: Výklad pojmů a teorie oboru*. 2. vydání. Praha: Karolinum, 2017, 302 s. ISBN 9788024637525.
5. JÍLEK, Viktor. *Žurnalistické texty jako výsledek působení jazykových a mimojazykových vlivů*. 1.vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009. ISBN 978-80-244-2218-3.
6. JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-466-3.
7. KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010, 310 s. ISBN 978-80-7367-698-8.
8. MCCOMBS, Maxwell E. *Agenda setting: nastolování agendy: masová média a veřejné mínění*. Praha: Portál, 2009. 251 s. ISBN 978-80-7367-591-2.
9. MCNAIR, Brian. *Sociologie žurnalistiky*. Praha: Portál, 2004. 182 s. ISBN 80-7178-840-6.
10. MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. 4., rozš. a přeprac. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-574-5.
11. MCQUAIL, Denis. *Žurnalistika a společnost*. V Praze: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3093-9.
12. REIFOVÁ, Irena. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-926-7.
13. SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2014. 539 s., ISBN 978-80-247-3568-9.
14. TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006, 192 s. ISBN 80-7367-096-8.

Internetové zdroje

1. 10 nejdůležitějších dat z historie katedrály Notre Dame. *France.fr* [online]. Clichy: GIE Atout France, ©2018 [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <http://ee.france.fr/cs/information/10-nejdulezitejsich-dat-z-historie-katedraly-notre-dame>
2. ABDELKADER, Nicolas. Notre Dame de Paris: Réflexion: In green for all of us. *Studio NAB* [online]. Paříž: NAB, ©2019 [cit. 2020-03-28]. Dostupné z: <https://www.studionab.fr/notredame>
3. ALDERMAN, Liz, Aurelien BREEDEN, Eliaz PELTIER a Richard PÉREZ-PEÑA. Notre-Dame Attic Was Known as ‘the Forest.’ And It Burned Like One. *The New York Times* [online]. New York: The New York Times Company, ©2020, 16. 4. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2019/04/16/world/europe/why-notre-dame-fire-spread.html>
4. BEJČEK, Jiří, Anna KOTTOVÁ a Dominika KUBIŠTOVÁ. Varhany přežily, osud zvonů je nejasný. Co se podařilo zachránit z katedrály Notre-Dame? *iRozhlas.cz* [online]. Praha: Český rozhlas, ©1997-2020, 15. 4. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/pariz-notre-dame-katedrala-pozar-ohen_1904151911_dok
5. Češi přispěli na obnovu Notre-Dame necelým milionem korun. *ČT24* [online]. Praha: Česká televize, ©1996-2020, 7. 5. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2808464-cesi-prispeli-na-obnovu-notre-dame-necelym-milionem-korun>
6. Dělníci na lešení Notre-Dame kouřili, a to navzdory zákazu. *IDnes.cz* [online]. Praha: MAFRA, ©1999–2020 24. 4. 2019 13:14 [cit. 2020-03-28]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/notre-dame-francie-pariz-pozar-ohen-zakaz.A190424_125917_zahranicni_dtt
7. FUENTES, JOSE LUÍS CORRAL. 800letá historie pařížské katedrály Notre Dame. *Nationa Geographic* [online]. National Geographic Partners, LLC., ©2019, 15. 4. 2019 [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <https://www.nationalgeographic.com/history/magazine/2017/05-06/notre-dame-de-paris/>
8. HINNANT, Lori. 66 minutes: The frantic race to save Notre Dame. *The Associated Press* [online]. New York: The Associated Press, ©2020, 17. 4. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://apnews.com/e9cc2e0e2ce84b7a82abbc23e50bceal>

9. Chrám Matky Boží v Paříži - Rozbor díla. *Rozbor-dila.cz* [online]. [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <https://rozbor-dila.cz/chram-matky-bozi-v-parizi-rozbor-dila-2/>
10. Katedrála Notre Dame. *I-Paříž.cz – průvodce Paříží* [online]. [cit. 2020-03-23]. Dostupné z: <https://www.i-pariz.cz/katedrala-notre-dame/>
11. Katedrála Notre-Dame a její historie: Chrám Matky Boží v Paříži hrozilo zničení už během revoluce. *Reflex.cz* [online]. Praha: CZECH NEWS CENTER, ©2001-2020, 15. 4. 2019 22:51 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/notre-dame-katedrala-historie>
12. Katedrála Notre-Dame se drolí. Oprava? Za miliardy. *Novinky.cz* [online]. Praha: Borgis, ©2003-2020, 28. 3. 2018 8:29 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/clanek/katedrala-notre-dame-se-droli-oprava-za-miliardy-40064684>
13. Kněz zachránil z hořící Notre-Dame trnovou korunu. Kaplan pařížských hasičů pomáhal už v Bataclanu. *ČT24* [online]. Praha: Česká televize, ©1996-2020, 16. 4. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2789609-knez-zachranil-z-horici-notre-dame-trnovou-korunu-kaplan-parizskych-hasicu-pomahal-uz-v>
14. Kohouta jsme našli. Z trosk po požáru Notre-Dame vytáhli ochránce Pařížanů. *Aktuálně.cz* [online]. Praha: Economia, a. s., posl. změna 16. 4. 2019 22:05. [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/kohouta-jsme-nasli-z-trosk-po-pozaru-notre-dame-vytahli-och-r~0600152a608311e9b5e8ac1f6b220ee8/>
15. L'architecture extérieure. *Notre Dame de Paris* [online]. Paris [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://www.notredamedeparis.fr/decouvrir/architecture/facades-architecture-exterieure/>
16. La flèche. *Notre Dame de Paris* [online]. Paris [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://www.notredamedeparis.fr/decouvrir/architecture/la-fleche/#>
17. Le Tourisme à Paris: Chiffres Clés [online]. Paris: Office du Tourisme et les Congrès. ©2018 [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <https://fr.zone-secure.net/42102/1019605/#page=1>
18. LEASCA, Stacey. Officials Say These Two Things May Have Caused Notre Dame Fire. *Travel + Leisure* [online]. New York: Meredith Corporation, ©2020, 28. 6. 2019 [cit. 2020-03-28]. Dostupné z: <https://www.travelandleisure.com/travel-news/notre-dame-fire-cause>
19. LESTÉ-LASSERRE, Christa. Scientists are leading Notre Dame's restoration—and probing mysteries laid bare by its devastating fire. *Science* [online]. Washington: American Association for the Advancement of Science, ©2020, 12. 3. 2020 14:00 [cit.

- 2020-03-28]. Dostupné z: <https://www.sciencemag.org/news/2020/03/scientists-are-leading-notre-dame-s-restoration-and-probing-mysteries-laid-bare-its#>
20. Luxusní byt s helipadem, parkem a bazénem na střeše Notre-Dame? Studio představilo odvážnou vizi. *Lidovky.cz* [online]. Praha: Mafra, ©2020, posl. změna: 20. 4. 2019 5:00 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/relax/design/luxusni-byt-s-helipadem-parkem-a-bazenem-na-strese-notre-dame-designeri-predstavili-odvaznou-vizi.A190419_133054_in-bydleni_ele
 21. MASON, Emma. Notre-Dame cathedral: 10 historical facts. *History Extra: The official website for BBC History Magazine, BBC History Revealed and BBC World Histories Magazine* [online]. Londýn: Immediate Media Company Ltd., ©2020, 16. 4. 2019 [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <https://www.historyextra.com/period/medieval/notre-dame-cathedral-facts-history-built-fire/>
 22. Na Notre-Dame pošlou miliony, chudým nic. Někteří Francouzi kritizují přístup koncernů. *ČT24* [online]. ©1996-2020, posl. aktualizace 18. 4. 2019 [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2791091-na-notre-dame-poslou-miliony-chudym-nic-nekteri-francouzi-kritizuji-pristup-koncernu>
 23. NOSSITER, Adam a Aurelien BREEDEN. Fire Mauls Beloved Notre-Dame Cathedral in Paris. *The New York Times* [online]. New York: The New York Times Company, ©2020, 15. 4. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2019/04/15/world/europe/notre-dame-fire.html>
 24. Notre-Dame Cathedral to miss first Christmas Mass in two centuries. *BBC News* [online]. Londýn: BBC, ©2020, 22. 12. 2019 [cit. 2020-03-28]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-europe-50883013>
 25. Notre-Dame šest měsíců po katastrofě. Co ji čeká teď? *Aktuálně.cz* [online]. Praha: Economia, a. s., posl. změna 15. 10. 2019 11:30. [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://nazory.aktualne.cz/katedrala-notre-dame-sest-mesicu-po-katastrofe/r~4c03af60ef2011e9b1410cc47ab5f122/>
 26. Olověný prach brzdí opravu Notre-Dame, odbory volají po neprodyšném sarkofágu. *ČT24* [online]. Praha: Česká televize, ©1996-2020, 7. 8. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2889365-oloveny-prach-brzdi-opravu-notre-dame-odbory-volaji-po-neprodysnem-sarkofagu>
 27. Online data. *Sdružení pro internetový rozvoj* [online]. Praha: SPIR, ©2016 [cit. 4. 8. 2020]. Dostupné z: <https://www.netmonitor.cz/online-data-ola>

28. "Paris Is Beheaded": Macron Vows To Rebuild Notre Dame After Horrific Fire; Interior Largely Spared. *Zero Hedge* [online]. Sofie: ABC Media, ©2009-2020, 15. 4. 2019 4:13 [cit. 2019-04-18]. Dostupné z: <https://www.zerohedge.com/news/2019-04-15/stunning-images-show-frances-historic-notre-dame-cathedral-engulfed-flames>
29. POKORNÁ, Zdislava. Při požáru Notre-Dame se roztavilo 300 tun olova. Lékaři doporučují vyšetření dětem a těhotným. *Seznam Zprávy* [online]. Praha: Borgis, ©1996–2020, 5. 6. 2019 10:11 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/pri-pozaru-notre-dame-se-roztavilo-300-tun-olova-lekari-doporucuji-vysetreni-detem-a-tehotnym-73557>
30. Pomazání císaře Napoleona a korunovace císařovny Josefíny v pařížské katedrále Notre-Dame. *Herodotos.cz* [online]. 2012, 9. 6. 2012 [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <http://www.herodotos.cz/1715-1815/napoleona-korunovace-parizske/>
31. Pour la restauration à l'identique de Notre-Dame de Paris. *CitizenGo* [online]. Madrid: CitizenGo, ©2020, 17. 4. 2019 [cit. 2020-03-29]. Dostupné z: <https://www.citizengo.org/fr/pc/170087-pour-reconstruction-lidentitique-fleche-notre-dame-paris>
32. Proč Notre-Dame nehasili z letadel, jak radil Trump? Katedrála by se pod vahou vody mohla zřítit. *ČT24* [online]. Praha: Česká televize, ©1996-2020, 16. 4. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/veda/2789087-proc-notre-dame-nehasili-z-letadel-jak-radil-trump-katedrala-se-pod-vahou-vody-mohla>
33. RAVENSCROFT, Tom. Miysis Studio envisions Notre-Dame with a reconstructed spire and glass roof. *Dezeen* [online]. London: Dezeen Limited, ©2006-2015, 3. 5. 2019 [cit. 2020-03-28]. Dostupné z: https://www.dezeen.com/2019/05/03/notre-dame-glass-roof-spire-cathedral-miysis-studio/?li_source=LI&li_medium=bottom_block_1
34. RAVENSCROFT, Tom. Vincent Callebaut proposes a roof that generates energy and food for Notre-Dame Cathedral. *Dezeen* [online]. London: Dezeen Limited, ©2006-2015, 9. 5. 2019 [cit. 2020-03-28]. Dostupné z: <https://www.dezeen.com/2019/05/09/notre-dame-roof-vincent-callebaut-energy-food-farm/>
35. RAVENSCROFT, Tom. Seven alternative spires for Notre-Dame Cathedral. *Dezeen* [online]. London: Dezeen Limited, ©2006-2015, 25. 4. 2019 [cit. 2020-03-29]. Dostupné z: https://www.dezeen.com/2019/04/25/notre-dame-spire-alternative-cathedral-designs/?fbclid=IwAR1Y__iBxK0XmMdf0fi27q85meXuXra7AidTZiYvMuYWbQVQ7wZz0-cfCDQ

36. Tiráž. *Novinky.cz* [online]. Praha: Borgis, ©2003–2020 [cit. 8. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/tiraz>
37. Vltava Labe Media. *Deník.cz* [online]. Praha: VLTAVA LABE MEDIA, ©2005-2020 [cit. 2020-04-08]. Dostupné z: <https://www.vlmedia.cz/online/denik-cz.html>
38. What We Know and Don't Know About the Notre-Dame Fire. *The New York Times* [online]. New York: The New York Times Company, ©2020, 15. 4. 2019 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2019/04/15/world/europe/notre-dame-fire-what-we-know.html>
39. ZELAZKO, Alicja. Notre-Dame de Paris. *ENCYCLOPÆDIA BRITANNICA* [online]. Encyclopædia Britannica [cit. 2020-03-22]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Notre-Dame-de-Paris>

TEZE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

SCHVÁLENO

mu7. 18.6.19

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce	
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:	
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Jan Stuchlík	Razítko podatelny:
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2017	
E-mail diplomantky/diplomanta: 10032842@fsv.cuni.cz	
Studijní obor/forma studia: Mediální studia/kombinované studium	
Předpokládaný název práce v češtině: Obraz požáru katedrály Notre Dame v českých médiích	
Předpokládaný název práce v angličtině: Media image of Notre Dame Cathedral fire in the Czech press	
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013): (diplomovou práci je možné odevzdat <u>nejdříve po dvou semestrech</u> od schválení tezí) LS 2019/2020	
Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků): Ve své bakalářské práci se budu věnovat mediálnímu obrazu požáru katedrály Notre Dame. Požár vypukl 15. 4. 2019 a podařilo se jej uhasit až následujícího rána. Požár zničil prakticky celou původní střechu katedrály, část stropu a napáchal celou řadu dalších škod. Hlavní nosnou konstrukci se však hasičům naštěstí podařilo zachránit. Příčina požáru nebyla zatím v době psaní tezí známa, spekulace ovšem mívají ke zkratu některého z elektronických zařízení, které se používaly k právě probíhající rekonstrukci. Katedrála byla postavena mezi lety 1163 – 1345 a za dobu její existence se zde konala celá řada mimořádných událostí. Praktická část bude zaměřena na vlastní mediální obraz katastrofy a bude také obsahovat kvantitativní analýzu obrazu události v českých médiích. Teoretická část bude zaměřena na způsoby analyzování médií, vysvětlení použitých pojmů a mimo jiné metody, které jsou používány při zobrazování událostí takového rozsahu.	

Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):

Práce bude členěna na teoretickou a praktickou část.

Obsah

Úvod – představení tématu, předmět zkoumání

1. kapitola. **Katedrála Notre Dame**. Kapitola bude věnována „životnímu příběhu“ slavné stavby, jejího vzniku a zásadním událostem, které s ní souvisely
2. kapitola. **Požár katedrály Notre Dame**. V této kapitole se budu věnovat samotné události, jejímu vývoji a stavu katedrály po požáru
3. kapitola. **Vyšetřování katastrofy**. Tato kapitola bude pojednávat o vyšetřování, které začalo bezprostředně po katastrofě a kapitola bude ukončena stavem vyšetřování před dokončením této práce.
4. kapitola. **Mediální obraz požáru katedrály Notre Dame v Českých médiích**. Kapitola bude obsahovat popis, jak pojednávala o katastrofě vybraná tuzemská média a dále bude v kapitole zahrnuta kvantitativní analýza obrazu události v českých médiích.

Závěr

Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období jeho analýzy):

Webové portály (deník.cz, novinky.cz)
Hlavní zpravodajské relace (TV Nova, TV Prima, ČT1, ČT24)
Tištěné deníky (Mladá fronta dnes, Lidové noviny)

Zkoumané období: 15. 4. 2019 – 31. 5. 2019

Postup (technika) při zpracování materiálu:

Kvantitativní analýza

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

FORTUNATO, John A. Making media content: the influence of constituency groups on mass media. Mahwah, N.J.: Lawrence Erlbaum Associates, 2005. ISBN 08-058-4748-0.

- Kniha zkoumá vnější a vnitřní vlivy na mediální obsah a další procesy s tím související. Zkoumá strategické rozhodování hromadných sdělovacích prostředků, z důvodu jejich moci nad složením obsahu mediálního sdělení.

HALADA, Jan, OSVALDOVÁ, Barbora, ed. Slovník žurnalistiky: Výklad pojmů a teorie oboru. 2. vydání. Praha: Karolinum, 2017, 302 s. ISBN 9788024637525.

- Slovník obsahuje nejen pojmy z oblasti tisku, televize a rozhlasu, ale i příklady z praxe, citáty a obrazový doprovod. Dále slovník obsahuje hesla a jejich vývoj s nástupem moderních médií.

JÍLEK, Viktor: *Žurnalistické texty jako výsledek působení jazykových a mimojazykových vlivů*. 1.vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009.

- Kniha pojmeriovává pojmy a vysvětluje principy vzniku žurnalistických textů. Text naráží na problematiku komunikační, jazykovědy a samotné publicistické oblasti.

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-466-3.

- Publikace je detailně uvádí čtenáře do oboru mediální studia. Ústředním zájmem autorů je pojem mediální komunikace a jeho složky, tedy média, publikum a společenský kontext.

KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010, 310 s. ISBN 978-80-7367-698-8.

- Kniha je průřezem dějin českých médií 20. století, zabývá se například cenzurou, legislativou, tiskem, televizí, rozhlasem a dalšími tématy. Kniha není omezena pouze na média, ale obsahuje také celou řadu informací z dějin našeho státu.

MCNAIR, Brian. *Sociologie žurnalistiky*. Praha: Portál, 2004, s. 103. ISBN 80-7178-840-6.

- Autor se věnuje základním sociologickým tématům, která mají vztah k žurnalistice. Analyzuje vliv žurnalistiky a žurnalistů na různé aspekty, například vnitřní politika, mezinárodní vztahy, hospodářství států, atd.

MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace. 4., rozš. a přeprac. vyd.* Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-574-5.

- Masová média mají stále větší a vzrůstající význam v moderních zemích. Jejich vliv je nezanedbatelný v různých odvětvích, tak dochází k jejich hodnocení a regulaci, a navíc se stala předmětem teoretických úvah a zkoumání.

MCQUAIL, Denis. *Žurnalistika a společnost*. V Praze: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3093-9.

- Kniha představuje syntézu základních pohledů na charakter a poslání žurnalistiky a nabízí teoretické základy pro její zkoumání. Autor se v úvahách vrací zpět do minulosti a upozorňuje na společenský kontext.

REIFOVÁ, Irena. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-926-7.

- Slovník obsahuje základní pojmy nejvýznamnějších komunikačních teorií, které se věnují vztahu médií a společnosti. Hesla se nevěnují pouze mediální komunikaci, ale i tůžným vědám, které s ní souvisejí.

SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2014. 539 s., ISBN 978-80-247-3568-9.

- Kniha uvádí čtenáře do metodologie a výzkumu sociálních věd. Dále poskytuje vodítka pro tvorbu samostatné vědecké práci v oblasti výzkumu médií.

TRAMPOTA, Tomáš. Zpravodajství. Praha: Portál, 2006, s. 152. ISBN 80-7367-096-8.

- Autor poskytuje základní orientaci v pohledu na zpravodajství jako sociální fenomén. Seznamuje čtenáře s klasickými koncepty mediálních studií, včetně metodického popisu výzkumu.

Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

Datum / Podpis studenta/ky

24.5.2019

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

Doc. Chaladová

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE SCHVALUJE NA IKSŽ VEDOUCÍ PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY.

SEZNAM PŘÍLOH

